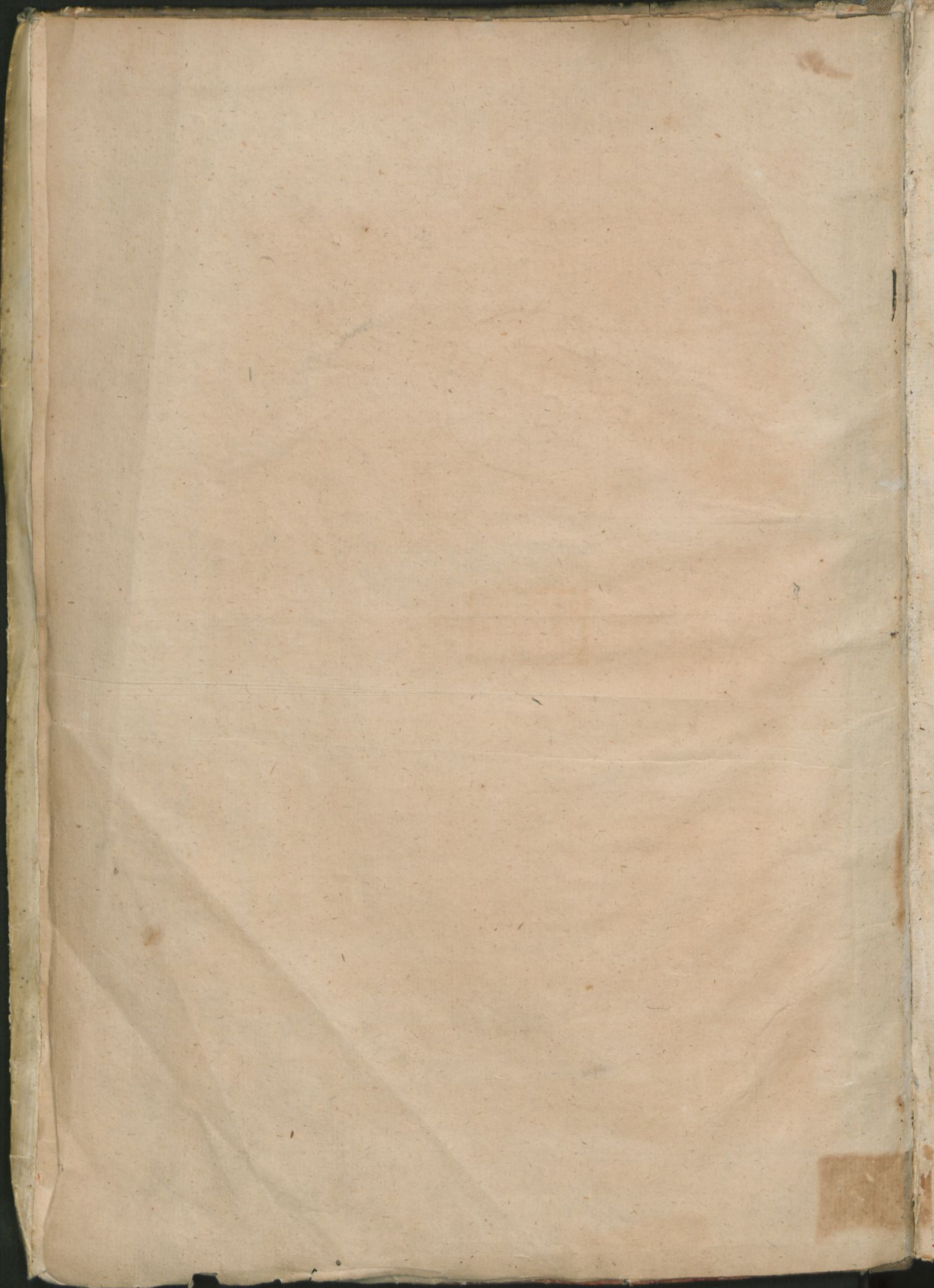
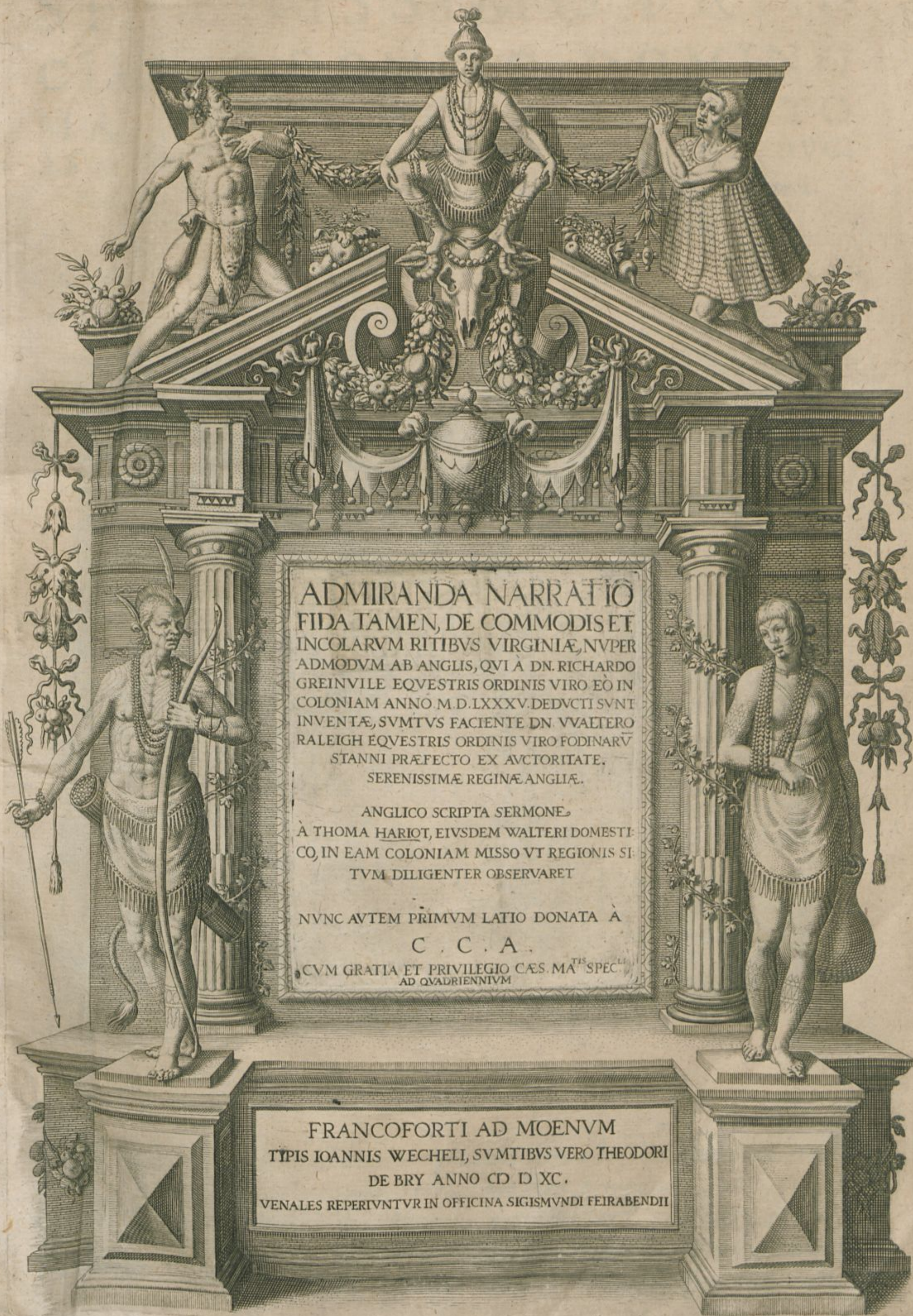

LIBER
IN
FRIDERICIANAM BIBLIOTHECAM
EX
ABUNDANTIA ELECTORALIS
BRANDENBURGICAE,
QVAE BEROLINI EST,
ADSCRIPTVS
C1D1CCXCVIII

Gw. 2.

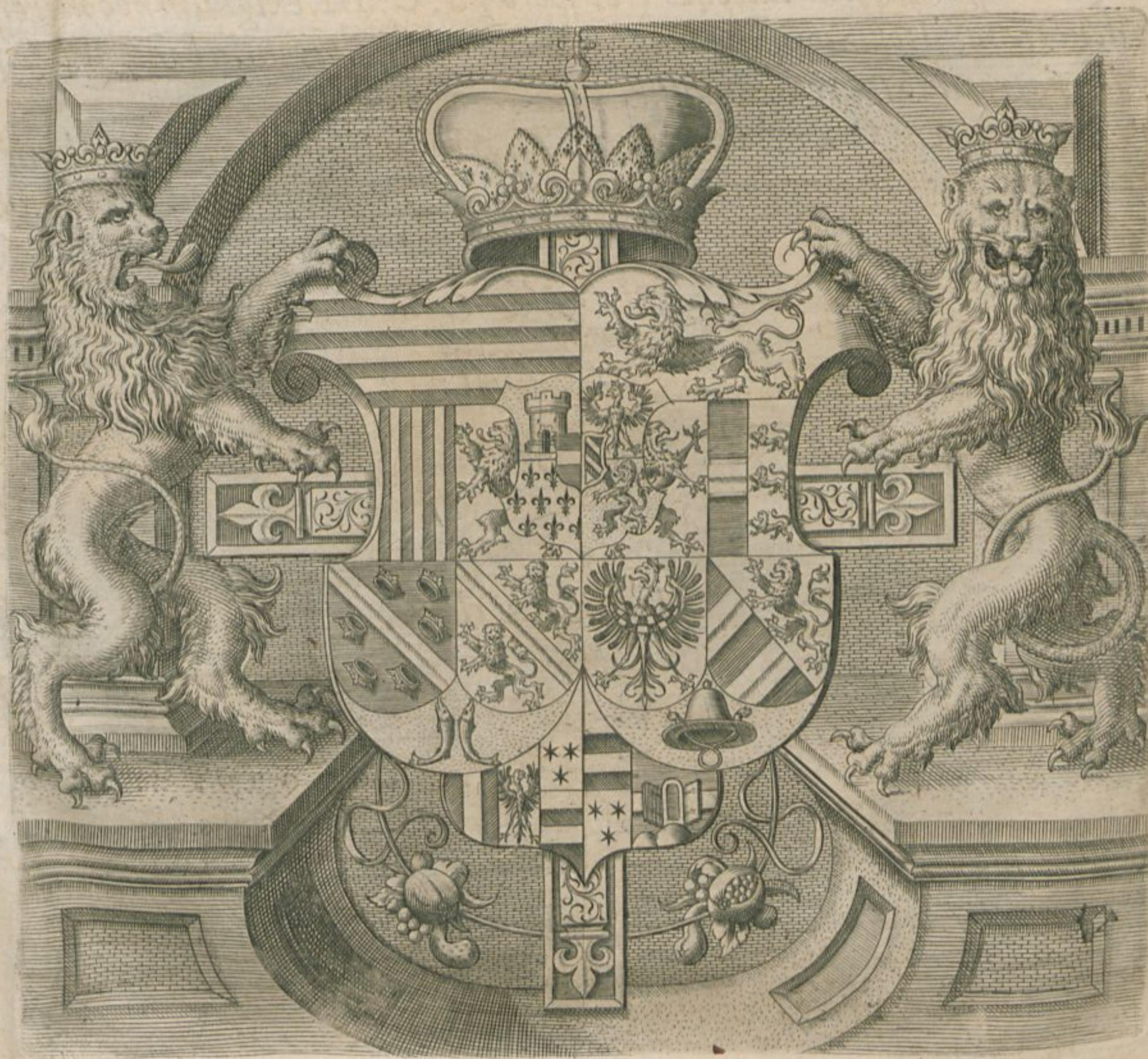

KÖN. PR. FR.
UNIVERS.
ZU HALLE

SERENISSIMO PRIN-
 CIPACI AC DOMINO, DOMINO
 MAXIMILIANO, D. G. ELECTO
 REGI POLONIAE, &c. ARCHIDUCI AVSTRIAE, &c. DVCI
 Burgundiae, &c. Administratori Magni Magistratus in Prussia, Teutonici ordi-
 nis Praefecto per Germaniam & Italiam, Comiti Tyrolis, &c.
 Domino suo Clementissimo.

IN communi omnium gratulatione defelici Serenissima vestra
 Maiestatis reditu, Serenissime Rex, non potui facere, quin ani-
 mi mei letitiam etiam declararem Ser. U. M. prolato aliquo
 munusculo, quod quidem exile est, & pro tenuium mearum fa-
 cultatum ratione: sed quod arbitror non minus futurum gratum

ipsi S. V. M. propter argumenti nouitatem, quam aliud quoduis fortasse ab opulentiore profectum. Perspectum enim mihi est, quantum delectetur S. V. M. rerum nouarum, praesertim admiratione dignarum, cognoscendi studio.

AD Ipsam igitur adfero Nouam hanc, & Admiratione dignam Historiam VIRGINIAE, noui Orbis, ad Septentrionem obuersi, Prouinciae, nuper admodum Anglorum navigationibus reperta, in qua soli ubertas, aeris temperies, commoditates quae in ea haberi possunt, Indigenarum ritus, vestitus, & uiuendi ratio breuiter, fideliter tamen describuntur: additis etiam veris Indigenarum & aliquot oppidorum iconibus, diligenter & magna cura a me ad uinum expressis, quo facilius rei narratio intelligi, & totius Prouinciae ueluti Idea quaedam animo concipi possit.

NON aspernabitur autem (ut spero) S. V. M. exiguum hoc mei erga ipsam deuoti animi testimonium, sed pro ingenita sua Clementia benigne suscipere, & suo patrocinio tueri dignabitur.

DEVS autem OPT. MAX. S. V. M. diutissime seruet incolumem, & praclaros ipsius conatus fortunare uelit. Francoforti ad Mœnum, KL. Aprilis M D X C.

Ser^m V. M.

humilimus cliens,

THEODORVS de BRY
Leodiensis.

5

BENEVOLIS COLO-
NIAE, QVAE IN VIRGINIAM
TRADVCTA EST, PROMO-
TORIBVS ET FAVORIBVS.

DOST primam Nauigationē, quæ a Domino WALTERO RALEGH instituta est, ad inuestigandam eam Prouinciam, quæ nunc VIRGINIÆ nomine cognita est, multæ aliæ nauigationes ipsius sumptibus in eam factæ sunt, vti anno 1584. deinde annis 1585. & 1586. postremum hoc proximo anno 1587. De his varii sermones sunt habiti calumniarum pleni ab illis qui inde regressi sunt, præsertim vero iis, qui Dn. RICHARDVM GREINVILLE comitati sunt anno 1585. quæ nauigatio fuit omnium primaria, & maximi momenti nunc etiam est: nam ipsi integro anno in ea regione hæserunt, cum superiore nauigatione sex duntaxat hebdomadibus mora facta sit, & reliquæ sequentes solummodo institutæ ad comeatum & supplementum inferendum, neque illis quidquam amplius obseruatum est. Si sermones non modicum damnum intulerunt viris illis qui alioqui huic negotio fauissent, & sumtus aliquos fecissent in laudē & beneficium nostræ nationis, vt taceam priuatum emolumentum & auctoritatem, quæ ipsis inde accessisset: vt appariturum confido ex his quæ in eorum contumeliam, qui contrarium asseruerunt, contingere poterunt, modo vos beneuoli fautores & promotores, crescatis numero, perseveretis in sententia, aut, si aliqua dubitatio suborta est, de integro beneuolum animum adferatis, & aliquid conferatis pro ratione commodorum quæ istic inuestigata sunt, & postea intelligetis necessario requiri. Nam, ob hanc sermonum varietatem, pluri- mi vestrum nihil certi de sumtibus faciendis statuere poteratis.

Cum ergo ex eorum sim numero, qui in rerum inuestigatione diligentem nauarunt operam, & ad Indigenas missi fuerunt, idcirco plura obseruare & cognoscere potuerunt quam reliquum vulgus: vtile iudicavi vobis communicare nostrorum laborum fructum (vt intelligatis, quam inique ea actio calumniis proscissa fuerit) hoc publico scripto, duabus præsertim de causis.

Primum, vt qui ex vobis ignari adhuc sunt & dubii eius Prouinciæ status, cognoscere possint, huius nauigationis primarium Auctorem, subnixum fauore suæ Maiestatis, sufficientem causam habuisse, vt, neglectis huiusmodi calumniis, non modo perseveraret in suo instituto, missa hoc posteriore anno in eam Prouinciam noua Colonia: sed vt etiam paratus sit, pro temporis & rerum occasione, illud omni conatu prosequi.

Deinde, vt vos, cum huius instituti continuationem animaduertetis, in vniuersum intelligere queatis, qualis sit ea regio, & inde perpendatis, quantum emolumenti & commodi ex vestra negotiatione, (si eam constanter retinueritis) ad vos rediturum sit, vel colonia eò deducta, vel alia ratione negotium promouendo.

Denique licet mea narratio, vt reliquæ, propter earum varietatem vobis dubia sit, huius varietatis causam paucis primum vobis declarare cupio, vt candide deinceps iudicium ferre possitis, pro rerum occasione.

Nonnulli, ex nostro cœtu qui inde rediit, iusta ratione puniti fuerunt ob delicta in ea Prouincia commissa, & male institutam vitæ rationem: illi ob peruersam suam natu-

ram non modo maligne suos Præfectos calumniati sunt, sed eorum gratia ipsam etiam Prouinciam vituperarunt. Idem fecerunt eiusdem facinoris participes.

Alii statum & conditionem ignorantes, non sunt tamen veriti a suo reditu inter suos commilitones, præsertim vbi nemo adesset qui eos mendacii argueret, sese adeo vendicare, quasi reliquis plus obseruassent, & longiora fecissent itinera: ignominia enim sibi fore existimabant, si, cum duodecim mensibus in ea Prouincia hæsisent, plurima de ea referre non potuissent, siue vera, siue falsa. Nonnulli igitur plura retulerunt quam ipsi viderint aut obseruarint: alii vero eo impudentia prolapsi sunt, vt ea quæ & ipsi & alii certissima esse istuc cognouerunt, omnino negare non pudeat. Alii cum difficultate credunt ea, quorum nullam habent notitiam.

Eius ignorantia causa inde porro orta, quod plurimi, toto illo tempore, quo in ea Prouincia permansimus, aut insulam quam incolebamus numquam fuissent egressi, aut non procul inde digressi, & paucis locis; aut quod multi auro & argento, si qua spes affulgeret, inhiarent, nec quicquam pensi ducerent, nisi vt aluum farcirent; aut quod plerique iudicio & prudentia carerent, & iusto loquaciores essent.

Aliis, qui in oppidis solum versati erant, aut qui, vt ingenue dicam, numquam antea erant peregrinati, misera videbatur ea Prouincia, quod istuc neque vrbes Anglicanis similes, neque tam magnificas ædes, neque victus rationem tam opiparam, neque molles & tenuiore pluma farctos lectos reperirent, & ex suo iudicio de ea pronuntiabant.

Cum vero meum institutum duntaxat fuerit, vt paucis demonstrarem occasionem varietatis istorum sermonum, & aliorum similium a nostris hominibus habitorum, in quibus inuidia, nequitia, iniuriarum & futilium rerum plena omnia, quicquæ a prudentibus viris ne cogitari quidem debuerat; diutius istorum relatione vobis molestus esse non cupio, sed ad commoda transibo, quæ neruus sunt earum rerum, quarum mentionem facere debeo. Hunc igitur librum in tres primarias partes diuidam, vt pleniorum commodorum eius Prouincia notitiam dare possim.

Prima parte declarabo commoda iam inuestigata, aut inuestiganda, in vsum non modo cessura vestrum qui eam Prouinciam incolitis aut incoletis, sed eorum etiam, qui sua cura & industria, tanta abundantia adquirent, vt ea nostris Anglis vel commercio, vel permutatione communicare possint, vnde & ipsi opes sibi parient, & illi qui cum ipsis commercia exercebunt, denique in commune omnibus proderunt nostra: præsertim nationis hominibus, ad multarum rerum supplementum, quæ antea vel ab exteris vel ab hostibus peti solebant: ea commoda, distinctionis gratia, mercaturam appello.

Secunda parte comprehendam ea regionis commoda, quæ sola ad humana vitæ sustentationem sufficere posse experti sumus, vt indigenis sunt in vfu, & nobis item fuerunt toto illo tempore quo istuc hæsimus.

Tertia parte agam de reliquis commoditatibus, quarum meminisse poterò, & necessarias iudicabo illis qui ibi habitabunt, præsertim de his quæ ad fabricas attinent, & aliis necessariis. Huic accedet breuis descriptio naturæ & rituum Indigenarum.

PRIMA

PRIMA PARS,
DE MERCATV-
RAE COMMODITA-
TIBVS.

Sericum herbaceum, vel Herba Sericea.

HERBAE genus est in ea Prouincia, in cuius foliis nascitur laudatum sericum, instar tenuis & splendentis pelliculae, quae detrahitur. Ad binos pedes cum semisse, vel etiam altius adolescit, foliaque profert binos pedes longa, unum lata. Similis nascitur in Persia, eodem quo Virginia climate sita; ex qua multa sericea opera fiunt, quae ad nos in Europam usque adferuntur. Si haec planta coleretur ut in Persia, non dubium est quin magna utilitas cum tempore reditura esset ad eos qui eam colerent, quandoquidem serici tantus apud nos & apud alios usus est. Atque in ea sum opinione, longe maiorem, meliorem & latiorem prouenturam, si fecundo solo sereretur. Abunde tamen multis eius Prouincia locis sponte prouenit, cuius in Anglia factum est periculum: nam integer pannus sericeis staminibus contextus ex ea factus est, qui proba & laudabili materia constare iudicatus est.

Bombyces.

PER eam prouinciam iter facientes, frequenter bombyces inuenimus praegrandes admodum, instar nucis iuglandis crassos: sed non ea abundantia, quae nobis dicta fuerat. Cum tamen regio eos alat, dubium non est, quin, si mori & aliae arbores necessariae plantarentur locis ad bombyces alendos commodis, & diligenti cura bombyces educarentur ab iis, qui eius

Breuis & fida Narratio,

rei notitiam habent, non minus commodum sint accepturi Virginie incolæ, quam nunc accipiunt. Persæ, Turcæ, Itali, & Hispani.

Linum & Canabis.

RARO istic eodem loco nascuntur Canabis & Linum; quia non feruntur: sed illud dumtaxat quod tellus sponte producit, a nostro caule & foliis diuersum; materia tamen eorum, qui in his versati sunt, iudicio perinde bona ac nostrum. Et licet nullum eius rei haberemus experimentum, ipsa tamen tellus satis superque indicat, egregie istic prouenturum, atque si fereretur, quemadmodum decet, etiam abunde: quandoquidem tantum sit soli quod ad huius saturationem coli posset. Quanta inde perciperetur utilitas ex lineorum pannorum & funium confectione, nemo facile assequi queat.

Alumen.

TERRAE vena est secundum littus maris ad quadragesimum & quinquagesimum miliare in longitudinem protensa, ex qua nonnullorum, qui periculum in Anglia fecerunt, iudicio, bonum alumen conflatum est, eius generis quod Alumen rupeum siue de Rocca cognominatur. Commoditatis illius opulentia adeo cognita est, ut de ea plura dicere superfluum existimem. Eadem vena Chalcantum, Nitrum & Alumen plumeum siue scissile prebet, non tamen ea quantitate quam vulgare, quod magni est precii & non contemnenda utilitatis.

Wapeih.

W A P E I H ab indigenis appellatum terra genus est Lemnie, quam sigillatam vulgus appellat, valde simile, qua depurata eiusdem facultatis esse deprehensa est a nostris Medicis & Chirurgis, vel etiam prestantior. Indigena ad ulcera vulneraque curanda frequenter utuntur. Magna est quibusdam locis eius abundantia: & cerulei coloris interdum reperitur.

Pix, Pix liquida, Resina, Terebinthina.

MAGNA est earum arborum frequentia, quæ resinas iam enumeratas ferunt. Ea quidem Insula, in qua habitauimus, quindecim miliaribus

De commodis incol. Virginiae. 9

ribus in longitudinem patens, & quinque aut sex in latitudinem, plena est arboribus eius fere generis.

Sassafras.

SASSAFRAS, ab indigenis illius Prouinciae *WINAVCK* appellatum, ligni genus est valde suavis odoris, & magni in *Medicina* usus ad curandos varios morbos. *Experientia* comprobatum est, multo praestantius *Guaiaco*. Eius descriptionem, utendi rationem, & facultates tradidit *Doctor Monardes* libello *De simplicibus medicamentis ex Occidentali India delatis*.

Cedrus.

CEDRVS lignum est odoratum, ad fabrilia opera valde accommodum, ut sunt scrinia, spondae, mensae, abaci, testudines, citharae, & similia, ut iam experientia comprobatum est. Facilis etiam eius usus ad pleraque alia.

Vinum.

VITIS duo genera sponte nascuntur: alterum tenuibus uuis & acerbis, nostris Anglicanis magnitudine paribus: alterum longe maioribus, dulci liquore plenis. Si accederet huic generi conueniens cultura, magna vini commoditas inde accederet.

Oleum.

DVO etiam nucum genera, ad oleum conficiendum idonea: sed alterum maxime. Si mole, aliaue instrumenta adessent, magna utilitas inde elici posset: istic enim abundant. Sunt etiam tria baccarum genera inter se differentia, quarum forma glandibus similis, a quibus, ut Indigenarum usu comprobatum est, bonum elicitur oleum. Illius praeterea Prouinciae usi admodum pingues sunt, & quibusdam locis magna eorum frequentia: horum pinguedo, cum sit liquida, commode oleum vocari posset, ad multa utile.

Villofæ pelles.

Secundum littus marinum frequentes sunt Lutræ, e quarum pellibus, si nassis aliis ve commodis instrumentis caperentur, magna accederet utilitas. Martes Scythicas sive Zibellinas pelles etiam expectamus: nam ex indigenarum relatu intelligimus, magnam eorum animalium frequentiam nonnullis eius Prouinciæ locis inueniri, licet binæ duntaxat pelles ad nos peruenierint. Lynces et inueniri audimus, tametsi hætenus nullos cõspexerimus.

Ceruinae pelles.

PELLES ceruinae crudæ, aut rupicaprae pellis instar paratæ, ab indigenis quotannis millena vilium mercium permutatione redimi possent: & tamen animaduerti nequit, numerum ceruorum imminui, tanta est eorum frequentia.

Mustelæ odoratæ.

TER facientes in mustelam odoratam, quam vulgus Ciuetam appellat, ab indigena casam incidimus: alio deinde loco recenter istic aliquam aut plures fuisse subodorati sumus: inde collegimus, indigenarum presertim sermonibus confirmati, Prouinciã illas etiam alere. Magna hinc sane accederet utilitas.

Ferrum.

DVOBVS eius regionis locis, octoginta aut centum & viginti a nostra arce miliarib. inuenimus non procul a littore marino multas rupes, quæ multum ferrum continere, a met allicis hominibus deprehensæ sunt. Inuenitur etiam multis aliis eius Prouinciæ locis. Commoda igitur ex eo posset fieri mercatura, cum præter viles in operarum victum expensas, magna istic liquorum copia reperitur: & quandoquidem in Anglia ingens sit ligni penuria, saburra loco nauibus imponi, & in Angliam aduehi posset ferrum istic excoctum.

Aes.

CENTVM & quinquaginta miliaribus in interiorem regionem progressi, in duobus oppidis inuenimus apud indigenas multos paruos planos orbis

De commodis incol. Virginiae. II

bes ex ere, qui, ut intelleximus, conflatifuerant a nonnullis qui ulterius adhuc habitabant, ubi, ipsis referentibus, montes & flumina erant, quae grana quaedam alba proferebant metallica argentesimilia. Id ita esse confirmari potest ex eo, quod primum in eam regionem aduenientes, ego cum alijs quibusdam vidimus: obseruauimus enim parua duo argentea fragmenta rudiuscule efformata (singula testonem Gallicum forte pendentia, WIROANS sine Reguli cuiusdam octoginta circiter a nostro propugnaculo miliaribus habitantis auribus appesa. Ab eo sciscitatus quot dierum itinere distaret locus unde habuisset, ex eodem illo loco accepisse intellexi, vel viciniore, in quo, ut postea rescitum est, et grana alba metallica reperiabantur. Continebat autem et illud, ut periculo facto deprehensum est, aliquid argenti.

Vniones.

MVSCVLOS edentes, interdum margaritas sine vniones inuenimus, sed nostro infortunio vel scabras, vel maculis aspersas, nondum enim inuestigauimus ea loca, in quibus & elegantiores & maiore quantitate inueniri intelleximus. Unus e nostris qui similium rerum peritus erat, ab indigenis circiter quinquies millenas collegerat: ex harum numero selegit rariores elegantia & colore praestantiores, magnitudineque & rotunditate aequales, ad monile ex his consciendum, quod Ser^{ma} Regina donare habebat in animo, nisi ingentibus tempestatibus in reditu excepti, eius & multarum aliarum rerum iactura facta fuisset.

Gummi.

VARIA inueniuntur Gummi genera, & alia medicamenta Pharmacopolis idonea, quorum mentionem faciemus, quando ab ijs qui similium rerum peritiam habent, intelligemus plura esse obseruata, quam a nobis: nam nullum eorum periculum fieri potuit, quod omnia iam dicta tempestate perierint.

Varii generis tincturae.

RHVS coriariorum, ab Anglis, ob multiplicem in tincturis eius usum, bene notum, istuc crescit. Coquere solent herbam quandam WASSEWÓWR appellatam, paruas & tenues radices CHAPPACOR, & corticem arboris ab indigenis Tangomóckomindge, e quibus fiunt diuersi rubri colores. Horum colorum nullum adhuc factum est in Anglicis pannis periculum indigenae solum utuntur ad tingendos capillos & faciem, & chlamydes, cerui-

Breuis & fida Narratio

nis pellibus constantes, colore imbuēdas, deinde ad iuncos & vimina, e quibus storea, sportaeque eleganti opere contexuntur, tingenda, cum nihil aliud habeant ab ipsis magnopere aestimatum quo uti possint. Si quis tamen eos colores mercatura nomine indignos censet: dubium tamen non est, quin nostri, qui eam regionem incolerent, ad multos usus traducere possent, quemadmodum & alios colores istuc reperiri scimus.

Isatis.

ISATIS, siue glastum Anglia tinctoribus bene notum & carum: nimis parua quantitate in Anglia nascitur, ob soli penuriam: at in Virginia, regione amplissima, & multis locis inculta serri posset. Nec dubium est, quin optime nasceretur, cum in Insulis quae ab Accipitribus, apud Hispanos *Acores* vocatis, nomen inuenerunt, abunde nascatur, quae in eodem sunt climate, quemadmodum & Insula vulgo *Madera* appellata.

Sacchari cannæ siue arundines.

SACCHARI cannas siue arundines istuc plantandas detuleramus, sed cum negligenter fuissent adseruatae, & tempus eas serendi iam elapsum esset, quando eo appulimus, periculum ex animi sententia nullum facere potuimus. Cum tamē simili climate nascantur, ut in australi Hispania & Africa parte, bonam spem adhuc habemus. Possent etiam conseri mali aurea, limonia & cotonea, unde suo tempore, diligentium & sollicitudine adhibita, non parua commoditates sacchari, confectionumque ex saccharo & cydoniis haberi possent.

Multa alia similes commoditates ex satione & cultura adquiri possent, quas vestro iudicio permitto: alia praeterea multa, quae nondum a nobis sunt inuestigata. Potuissim etiam mentionem facere duarum aliarum non contemnendarum commoditatum, quarum altera certa est, altera in spe consistit, non cultura acquirenda, sed quae sponte cum nascantur, breui tempore colligi ad conseruationem possent. Longiorem etiam sermonem de iam memoratis instituire potuissim, veluti de locis natalibus earum, & in quibus commodius sererentur, quo anni tempore: deinde quanto temporis intervallo adolefcere possent, & qua quantitate, ad utilitatem ex illis percipiendum: sed quia alij praeter fauentes nostrae actioni, notitiam earum rerum acquirere possent, in totius actionis detrimentum, ego de industria ista silentio pressi, non ignarus, haec quae scripsi, nostris beneuolis sufficere: atque his priorem istius libri partem absoluaui.

SECVN-

SECUNDA PARS.

DE COMMODI
TATIBVS ANNONAE INDI-

genis Virginiae familiaris, & qua nos vsi sumus
cumeò appelleremus: Et primum de
his quæ feruntur & co-
luntur.

PAGATÓWR ab indigenis appellatum, id est, quod Occiden-
talis India incolæ *MARZ* vocant. Grana fert pils An-
glicanis magnitudine equalia, nec forma admodum dissi-
mili: sed varii coloris, modo albi, modo rubri, nunc flauis,
aut caerulei. Ea trita, albam præbent farinam, ex qua, ut
debet, pista bonus fit panis. Dum istic hesimus, nos illud præparauimus hor-
dei modo, & tenuem cereuisiam, illi, quæ ab Anglis *Ale* dicitur, simi-
lem, suavis admodum saporis coximus. Non est dubium, quin addito lu-
pulo multo fortior & præstantior fieret. Granum est magni admodum
proventus, utpote quod mille, mille & quingenta, & bina interdum
millia reddat. Tria eius *Mayz* sunt genera; quorum duo ad sex vel se-
ptem pedum altitudinem crescunt, & maturitatem adipiscuntur vnde-
cim aut duodecim a satu hebdomadibus, interdum etiam decem, pro satio-
nis tempore & ratione: alterum ad decem circiter pedum altitudinem
assurgit, & trimestricum semisse maturescit. Singuli calami quaternas
spicas, aut ternas, aut binas, vel unicam interdum ferunt, singulis spicis
quinq̄ies, sexies & septies centena grana continentibus, nonnunquam
plura vel pauciora. Ex his granis indigenæ sibi edulia præter panem parant,

vel ea integra decoquendo donec mollescant, aut confractorum farina & aqua pultem conficiendo.

OKINDGIER, a nobis Faba appellantur, quia magnitudine & forma Anglicanis fabis simile est, planius tamen, & diuersorum colorum, interdum maculosum. caule & foliis multum a nostris differt, gustus tamen suauitate eis non cedit.

WIKONZÓWR, nos Pifa appellamus, ut a fabis distinguamus; multo minores enim sunt, licet forma non multum discrepent: sapore tamē & bonitate longe nostra pifa superant. Utrumque genus decem a satu septimanis maturū est. Interdum ex illo trito pultem parant, vel coquunt donec mollescat, & hiscere incipiat, nostro more, vel unicū genus separatim, vel utrumq; mixtim, nonnūquam suum Mayzum etiam admiscent: vel varietatis gratia iam decoctum terunt in mortario, & pinsunt in massam, quam deinde in partes diuidunt, & iis vescuntur varietatis gratia.

MACÓCQWER, nostris peponibus, melonibus & cucurbitis valde similes sunt. Omnia tamen ista genera eiusdem saporis sunt in Virginia, illiusque grati admodum: insuper ex eodem semine proueniunt. Unum genus menstruo spatio maturescit, alterum bimestri.

Nascitur istic planta, que illorum iudicio, quibus eius descriptionem dedi, Atriplicis genus est. In quatuor aut quinque pedum altitudinem excrescit: ex eius semine fit pulcicula densa, boni admodum saporis: ex caulis illius cineribus, salis massam constant, quo ad saliendo suos cibos utuntur; nam alium salem non norunt. Nos ex eius foliis olus coquebamus.

Alia preterea est pregrandis Planta, cuius flos calendulae floris formam emulatur, sex pedes alta, cuius caput cum flore dodrā alem latitudinem obtinet. Hanc nonnulli magnam illam Solis plantam esse censent. Ex eius semine panem conficiunt & pulvis genus.

Omnes istae commoditates predictorum eduliorum, aut satione vel plantatione acquiruntur, singulorum generum semente separatim nonnunquam facta: magna vero ex parte, omnibus mixtim in eodem agro satis. Ut vobis porro soli illius ubertatem demonstrarem, non inutile iudicavi, illorum colendi terram & serendi rationem breuiter describere.

Numquam istic solum fimo, aut alia restercoratur, neque aratro aut pectine colitur Angliano more: sed subsequente duntaxat ratione preparatur. Aliquot ante sationem diebus, viri, ligneis instrumentis magna ex parte instar ligonum factis, oblongo manubrio; femina, bidentibus,
aut

De commodis incol. Virginiae. 15

aut palis pedem tantummodo longis, & circiter quinque pollices latis, breui manubrio (quia sedentes laborant) terra superficiem solum refodiunt, ad inutiles herbas, veteresque *Mayzi* culmos cum suis radicibus euellendum. Has per biduum aut triduum sole resiccatas cumulatim congerunt, atque ut efferendi molestiam fugiant, comburunt. Existiment aliqui forsitan eos cineribus uti ad terram stercorandam: quod si ita esset, cineres undequaque dispergerent, quod tamen eos facere non obseruauimus (nisi ubi maiores erant cumuli) aut singulari cura suum frumentum sererent locis cinere aspersis, cuius rei non admodum sollicitos eos esse comperimus. Hæc est terram colendi apud eos ratio.

Hoc autem modo serunt vel plantant. Ab extrema agri parte initio factò, bidente foramen faciunt, in quod quatuor grana coniicientes, summam curam adhibent, ut ea pollicem unum inter se distent, deinde statim terra obruunt: atque ista ratione per totum agrum opus suum prosequuntur foramina faciendo eaque replendo; eo tamen respectu, ut omnia serie quadam serantur, singulaque series dimidiam orgyiam ab inuicem separate, foramina accipiant, tantumdem inter se distantia, ut inter bina foramina dimidiata orgyie spatium sit. Interdum fabas & pisa simili obseruata distantia interserunt: & variis locis admiscet *MACOCQVER*, *Atriplicis* & *Planta solis* grana.

Terre sic cultæ ager continens quadraginta decempedas Anglicas in longitudine, & quatuor in latitudine, reddere posset, secundum rationem a me subductam, frumenti, fabarum & pisorum ducentos Londinenses modios, præter *MACOCQVER*, *Atriplicem*, & *Plantam Solis*. Cum tantum agri in Anglia quadraginta frumenti modios reddit Domino, præclare secum actum putat.

Utile igitur duxi vobis hæc aperire, ut qui eam prouinciã inhabitabit, cognoscatis quantum eius solum frumento excipiendò aptum, sit præferendum nostro: præter alias commoditates quas adfert, quæ adseruari possent: tanta est eius ubertas, ut exiguo labore opus sit, si cum eo qui apud nos requiritur, conferatur. Propterea vobis asserere non dubito, unicum virum (quantum ex subducta a me ratione colligere licet) tantum agri, quod quidem frumentum ante tulerit, viginti quatuor horarum spatio colere posse, quod illi referat, quæ ad ipsum luculenter alendum annuo spatio sufficient, licet nihil inde recipiat, quam quæ solum ipsum ferre est aptum, puta illa ipsa, quæ ante enumeravi, pateatque ager duodecim orgyias cum semisse in longitudinem & latitudinem. Quod si opus esset (multa tamen istuc est terra

vacua) ex eodem fundo duae messes colligi possent: nam quouis tempore serere & plantare licet, a medio Martio in finem usque Iunii, sic ut quando absumpta est annona prioris messis, denuo seri possit. Porro licet quibusdam Prouincia eius locis ex eodem agro binas colligant messes, ut iam intelleximus: si vos incolae idem experiri velitis in Anglico frumento, licebit id facere, vel omittere, donec ampliorem habeatis occasionem de ea re maturius cogitandi. Quod ad soli naturam attinet, nihil dubitandum est: nam nos periculum fecimus in hordeo, auena, & pisis, quae quidem de industria non seuiimus, sed cum forte excidissent in sterilem alioqui terram, non minus tamen eleganter creuerunt, quam quae in Anglia conspexerimus. De frumento nullum facere periculum licuit, quod ex aqua salsa aspersione mucorem contraxisset: secale nullum habuimus. Longius paulo euagatus sum, non sine utilitate tamen, ut spero: nunc ad meam narrationem regrediar, & reliqua ad hoc caput pertinentia persequar.

PLANTA est sponte nascens, ab indigenis ὕπρωοc nuncupata. Ea apud Occidentales Indos varia adepta est nomina, pro locorum in quibus nascitur ratione & usu. Hispani vulgo TABACO appellant. Folia eius resiccata & in pollinem redacta, tubulis quibusdam ex argilla formatis imponuntur, incenduntur, fumusque per os attrahitur. Is fumus sic haustus pituitam crassosque humores ex capite & ventriculo elicit & purgat, & corporis meatus aperit. Qui eo utuntur, non modo ab obstructio- nibus corpora praeseruant: sed ab his quas habent, modo nimium vetusta non sint, breui liberantur: hinc eorum corpora sana, nec in ipsis obseruare memini, graues plerosque morbos, quibus in Anglia plerumque affligimur.

Is ὕπρωοc tanti apud indigenas est pretii, ut etiam existiment suos Deos ipso delectari. Hinc fit ut interdum ignes sacros faciant, & sacrificii loco huius puluerem iniiciant, & nauigantes in tempestatibus istum puluerem in aerem & aquam spargant: sic nassa ad capiendos pisces recenter contexta, puluerem in eam iniiciunt, & in aerem spargunt. Eundem ritum etiam obseruant liberati a graui aliquo periculo, ut in aera puluerem iaciant, miros admodum gestus exprimentes, modo pedibus terram pulsantes, modo saltantes, modo manibus complotis, & in altum protensis, caelum spectantes, & dissona verba efferentes.

Nos ipsi, dum istic haemus, illa herba vti sumus ex eorum instituto in nostris morbis, atque etiam a nostro reditu: variasque eius facultates & mirandas experti sumus, de quibus si nobis instituendus esset sermo, integer liber conscribendus esset. Sed de his multa dicere superuacaneum est: nam
pericu-

De commodis incol. Virginiae. 17

periculum a peritis Medicis in viris & mulieribus aliisque promiscue factum, fidem earum facultatum adstruit.

Hæ sunt quas noui, & quarum meminisse potui, commoditates ad humani corporis sustentationem pertinentes, ex agricultura prouenientes: reliqua quæ istic affatim reperiuntur, sponte proueniunt.

Radices.

OPENAWK radices sunt rotundæ, quarum aliquæ nucis iuglandis magnitudine sunt, aliæ multo maiores. Nascuntur humidis & paludosis locis, multæ simul coherentes, tamquam funiculo traiectæ essent. Eæ in aqua aut aliter coctæ, bonum præbent alimentum.

OKEEPENAVK, rotunda etiam est forma, & aridis locis crescit: inuenitur interdum magnitudine capitis humani. Recentiores & iam primum terra erutæ debent edi hæ radices: nam obsiccitatem, neque elixationem neque assationem ferunt. Cedunt superioribus gustus suauitate: in panis tamen penuria, & nonnunquam varietatis causa, indigenæ iis vescuntur cum piscibus & carne: atque meo quidem iudicio, tam facilis sunt digestionis, atque vulgaris panis Anglicus ex secalis farina confectus.

KAISHVCPENAVK, radix est alba ouis gallinacei magnitudine, similique fere forma: mihi adeo grati saporis non est visa atque superiores: propterea non magnopere laborauimus, ut eius natales obseruaremus. Indigenæ tamen coquunt & edunt.

TSINAW, radice genus est, illi admodum simile, quæ in Anglia China root, hoc est, Radix China nuncupatur, ex Orientali India delata, & existimamus illius genus esse. Nascuntur multæ simul connexæ, caulemque habent, illi plantæ, quam Angli Brier vocant, similem: folia uero multum dissimilia: quæ arboribus sustentata, illas arte amplectantur, & ad earum usque fastigium reptant. Ex his radicibus recentibus in frustra concisis, contritis, & cum aqua expressis, ad succum eliciendum fit panis; decoctæ, bonum præbent iusculum gelatinæ simile, sed multo suauioris sunt gustus: si cum oleo misceantur. Hoc uero *Tsina* non est illa planta, quæ nonnullis occasionem præbuit, ut pro Radice China eam in Angliam adferrent: nam postea demum obseruata est, & eius usus qualem nunc retuli. Sed illam quæ in Anglia delata fuit, adhuc ignoramus, ipsique adeo indigenæ, an ad aliquam rem utilis sit, licet radices multum sint inter se similes.

COCVSHAW, plerique nostrum eam radicem esse arbitrati sunt, quæ ab Occidentalis Indiæ Hispanis Cassavi appellatur, eam ob causam illi idem nomen indiderunt. Nascitur locis palustribus & humidis. Ex ea pro indigenarum consuetudine parata fit bonus panis, atque suaue pulmentum, magnique est usus inter indigenas. Huius radicis succus toxicum est, eam ob causam exprimendus, antequam radix in usum recipiatur. Primum igitur pelle ademt a sole aut igne siccatur, deinde in farinam teritur, atque ita panis conficitur: aut dum adhuc recens & viridis est, repurgatur, in frustra conciditur, teritur, & in pastillos conformatur; qui ad ignem vel supra ignem positi donec acescant, denuo in pollinem reducuntur, ex quo panis fit, aut polenta salubris & suauius gustus.

HABASCON radix est calida, magnitudine & forma Pastinacæ admodum similis: vesca non est sola, sed cum aliis cibus coqui solet.

MULTIS etiam eius Prouinciæ locis nascuntur *Allia*, a nostris Anglicanis parum differentia. Ad ea loca in quibus crescunt venientes, multa collegimus & edimus; ipsos autem indigenas numquam illis vescentes conspexi.

Fructus.

VARIIS locis magna Castanearum quantitas reperitur, quæ a nonnullis crude eduntur, ab aliis confringuntur, & pultis modo coquuntur: aliqui etiam ex iis elixis massam conficiunt illi similem, quæ ex ipsorum fabis supra memoratis fit.

NUCES regie plurimis locis maxima frequentia nascuntur, eaque duorum generum: magna enim sunt siluæ ad multa milliaria protense; quarum arbores tertia ex parte sunt nuces. Unum genus sapore & forma parum a nostris Anglicis differt, putamine tamen est crassiore & duriore: alterum genus maius, cortice admodum scabro & duro praditum, nucleum habet magnum, dulcem & oleaginosum. Licet nostro more eis vescantur, lapidibus tamen etiam confringunt, & in mortarium cõiectas cum aqua contundunt, ad lac conficiendum, quo varie in suis pultibus vtuntur, suo etiam frumento, fabis, pisis & peponibus admiscent suauioris saporis conciliandi gratia.

MESPILA, fructus sane bonus, sic a nobis nuncupatus præsertim ob has causas; quod primum esui non sit aptus, nisi mollis & tener; deinde quod umbilicum siue caput habeat nostris mespilis simile, & eiusdem sit magnitudinis: sapore tamen & colore plurimum ab illis differt: nam hic rutilo colore

De commodis incol. Virginiae. 19

colore est ut cerasa, & valde dulcis, insipidus tamen, cum cerasa medium inter dulcem & acerbum succum habeant.

METAQVESVNNAVK, elegans est fructus, forma & magnitudine fere nostrorum pirorum, sed foris & intus impense ruber. Nascitur in planta cuius folia admodum densa sunt, aculeis pungentibus plena. Nonnulli qui in India versati sunt, & ingentis precij colorem illum Cochimilla nuncupatum crescentem viderunt, aiunt eius plantam similem esse *Metaquesumauk* stirpi, quae an sit vera Cochimilla, an illius spurium aliquod genus, nihil asserere possum, cum, ut intellexi, Cochimilla in fructu non proveniat, verum in ipsius plantae folijs. Huius autem folia, quantum ad hanc rem attinet, adeo diligenter non observauimus.

UVARVM duo sunt genera, quarum memini inter Mercatura commoditates.

FRAGA etiam istic nascuntur non minus suauia & magna, quam quae in Angliae hortis coluntur.

MORA, & alij similes fructus, quales etiam in Anglia habemus.

SACQVENVMENER, baccae genus est *Capparibus* simile, paulo tamen maius, confertim in planta quadam nascens, quae in stagnantibus aquis reperitur. Coctae per octo aut nouem horarum spatium, uti necesse est, suavis & salubris cibus sunt: alia ratione manducatae, pariunt ad tempus delirium, aut aduersam valetudinem.

Est istic *Arundinis* genus granum ferens nostrae setali aut frumento simile, quod decoctum esui est aptum.

In nostris peregrinationibus inuenimus quibusdam locis syluestria pisa nostris Anglicanis similia, minora tamen, sed esui apta.

Observata etiam quinque *Baccarum* vel *glandium* genera, quae in diuersis arborum generibus nascuntur, primum *Sagatemener*, alterum *Osamener*, tertium *Pummuckoner*. Has glandes siccare solent supra tegetes ex arundine contextas subtus facto igne, eodem fere modo quo nos in Anglia hordeum aqua maceratum. Cum eis vesci volunt, in aqua primum macerant donec tenerescant: deinde coctae, vel sola eduntur, aut in farinam comminuta, ad offas panis conficiendas esui aptas. Ex his tribus generibus iam dictis indigena oleum dulce eliciunt. Quartum genus *Sapummener* dictum, coctum & compressum, Castaneae sapore est: ex hoc interdum panem pinunt. Quintum genus *Mangummenauk*, glans est quercus illius *Provinciae*: ea desiccata, ut priores, deinde aqua macerata & decocta, in cibum cedit tam ministris quam patribus-familias, vel varietatis causa, aut ob panis penuriam, cum piscibus vel carnibus.

Quadrupedes.

Quibusdam locis inueniuntur magna Ceruorum armenta: qui secundum littus marinum versantur, fere sunt eiusdem magnitudinis cum Anglicanis, aliqui etiam minores: in interiore regione, ubi sunt vberiora pascua, maiores sunt. In hoc nostris sunt dissimiles, quod longiore cauda sint præditi, & cornuorum extrema in dorsum recurua habeant.

Omnes cuniculi a nobis istic inspecti, quosque illic esse intelleximus, cinerei sunt coloris ut lepores: quibusdam locis tanta est eorum frequentia, ut aliquot oppidorum incolæ chlamydes ex eorum quos capiunt pellibus sibi parent.

SAQVENVCKOT & MAQVÓWOC paruorum animalium duo genera, cuniculis tamen maiora esui apta. Nos nulla umquam cepimus, sed his quæ ab indigenis capiebantur, & nobis adferebantur vescemur aliquando.

SCIVROS cinerei coloris interdum a nobis captos edimus.

URSI omnino nigri sunt & edules: indigena hieme eos venantur, & frequenter illis vescuntur, nos etiam aliquando. Hac vero ratione plerumque capiunt. In insulas quasdam & alia loca ad quæ se recepisse ursos a venatione norunt, accedunt, ursi simulatque quempiam conspexerunt, fugiunt, & in proximas quæ occurrunt arbores conscendunt, hos indigenæ persequuntur, & sagittis configentes ex arboribus deturbant, aut necatos, aut ita vulneratos, ut facile postea mactari queant. Nos etiam aliquando nostris sclopis eos deijciebamus.

Nomina collegi viginti & octo diuersorum generum Quadrupedum, quas per eam Prouinciam sparsas intelleximus, præsertim in media prouincia: harum duntaxat duodecim fuerunt nobis obseruatæ: quæ vero esui aptæ sunt, eas solum cognouimus quarum supra meminimus. Indigenæ nonnumquam Leones occidunt & ijs vescuntur. Nos vero, eorum lupos & canilupos cum illos capere poteramus: nolui tamen inter quadrupedes, quæ esui aptæ sunt, recensere, ne quis me in his rebus, minoris esse iudicij, quam necesse sit, existimet: possem tamen saporis differetiam, quæ inter illos & nostros est, in medium proferre, ex commilitonum quorundam nostrorum sententia qui utrosque degustarunt.

Aues.

PAVONES Americani cum femellis, Palumbi, Perdices, Grues,
Ardeæ

De commodis incol. Virginiae. 21

Ardeæ istic reperiuntur, & hieme frequentes cygni & anseres. Nomina omnis generis auium illius Prouinciæ adnotata habeo sex & octuaginta, indigenarum sermone vernaculo, e quibus (præter supra dictas) nonnullas cepimus & comedimus: præterea penes nos sunt icones octo varij generis auium aquaticarum, & septemdecim auium fissipedum siue terrestrium, cum appellationibus quibus indigenæ eas insigniunt, multo tamē plures vidimus & edimus, quæ temporis penuria depingi non potuerunt. Cum vero melius instructi, & parati fuerimus ad plura obseruanda: omnia vobis exhibebuntur, cum quadrupedibus, piscibus, arboribus, fruticibus & herbis.

Istic etiam sunt Psittaci, Accipitres, Æsalones, quos tamen nunquam degustauimus: sed aliam ob causam meminisse volui.

Pisces.

Quatuor anni mensibus Februario, Martio, Aprili & Maio, Acipenseræ, & haleces (quorum nonnulli eiusdem magnitudinis cum nostris, plerumque tamen longe maiores, nempe octodecim aut viginti unciarum, interdum etiam duorum pedum vel supra) istic admodum frequentes, quibus etiam mensibus maxime commendantur, nos sane optimi saporis eos reperiēbamus.

Sunt etiam istic Trutæ, Tursiones, Raie, Mugiles, Passeres, multique alij pisces optimi saporis quos captos edimus, quorum nomina, mihi duntaxat cognita vulgari indigenarū idiomate: eicones præterea habemus duodecim generum piscium istic expressas cum eorum nominibus.

Duas habent indigenæ rationes capiendi pisces; vna nassis ex arundine, quæ istic firmiter est, confectis: altera magis peregrina est, fitque perticis extrema parte acuminatis, quas in pisces vibrant, vt Hiberni sua iacula, remis cymbam impellentes, vel per minus altas aquas gradiendo.

Habent etiam plerisque locis magna quantitate genera quæ sequuntur.

CANCROS marinos iis similes qui in Anglia capiuntur.

OSTREA varij generis, magna, parua, rotunda & oblonga, quæ reperiuntur in aqua marina, vel in stagnis marinis, sed in aqua marina capta longe præstantioris erant saporis quam alia, quemadmodum etiam apud nos.

MUSCVLOS præterea, cochleas marinas, & astacos.

SEEKANAVK, piscem testacei generis, circiter pedem latum, cauda crustacea & multis pedibus præditum vt cancer, oculis in dorso eminenti-

bus, boni saporis. Inuenitur in aquis marinis restagnantibus, & interdum secundum littus marinum.

Multa sunt Testudines terrestres & marinae, tecta densa testa: caput, pedes, & cauda, serpentis aut venenati alicuius animalis partes esse videntur, edules tamen sunt, quemadmodum & earum oua: nonnulla reperta fuerunt vlnam siue dimidiam orgyiam & amplius latae.

Hæc habui quæ dicerem de victu, quo toto eo tempore quo hæsimus in Virginia vsi sumus, atque etiam indigenæ, quantum quidem obseruavi, aut meminisse possum, aut scripto dignum iudicavi.

TERTIA

TERTIA ET POSTRE-
MA PARS,

DE RELIQUIS RE-
BUS SCITV NECESSARIIS,

his qui in Virginia habitare volent. Breuis præ-
terea descriptio naturæ & morum In-
digenarum eius Prouin-
ciæ.

De commoditatibus rerum ad fabricas &
alias res necessariorum.

UAE nunc declaranda restant, ad fabricas & alia me-
chanica opera attinent: veluti Arborum varia genera, ad
adificiorum, nauigiorum, aliarumque rerum fabricas, calx,
saxa, lateres: quorum postremorum nisi mentionem fecis-
sem, dubitassent nonnulli an istic reperirentur, vel negas-
sent maligni, istic inueniri.

Quercus elegantes, rectæ, præaltæ, & optimæ ad fabricandum materia,
frequentissimæ, & nonnullis locis vastæ admodum.

Frequentes Inglandes ut iam dictum est, quarum nonnullas octogin-
ta pedes longas, rectas, enodes vidimus, elegantes admodum ad opera facien-
da quatuor aut quinque orgyiarum.

ABIETES, magnæ & præaltæ ad malos nauium.

ΡΑΚΙΟΚΚ indigenis dicta arbor, facilis ad opera aliqua facienda, ex hac indigena nostri vicini, magna ex parte suos lintres fabricant, alvei instar, ignis duntaxat auxilio, & saxea securis, testeque: nos interdum conspeximus huiusmodi lintres seu *μονόζυλα*, tam capacia, ut viginti viros vehere possent præter impedimenta multa. Cum vero ea arbores magna, alta, recta, tenera & levis materia sint, commodas fore ad malos navium & ad alia opera existimo.

CEDRVS, lignum tenerum ad fabricandum, & commodum ad abacos, arcas, pyxides, spondas, testudinum tabulas, citharas, & alia pleraque ut ante dixi. Ex nostris nonnulli, qui loca quaedam adierunt in quibus non fui, cupressos se vidisse affirmarunt, quarum lignum maxime accommodum ad similia & alia opera, & magni precii est.

Corylus, e quo suos arcus conficiunt. *Aquifolia*, ad viscum parandum capiendis auibus, necessaria.

SALICES ad vimineas sportas & nassas capiendis piscibus Anglicano more idoneæ: licet indigena solis arundinibus utantur, quæ firma & lenta cum sint, ad huiusmodi res sunt utiles admodum.

FAGI, & *Fraxini*, situlis & circulis faciendis idoneæ: ex his etiam arata & alia multa fabricari possent. *Ulm* item & *Sassafras* arbores.

ASCOPO, arbor *Lauro* similis, cuius cortex calidus & acris est. Arborem illam *Occidentalis India* quam *Monardes Cassiam ligneam* appellat, valde refert.

Multa præterea sunt alia arbores peregrina, quarum nomina ignota, nisi idiomate *Virginiano*, quarum enumeratione vobis molestiã exhibere nõ est nunc necesse, cum ad fabricas, aliasq; res necessarias, satis multas retulerim. Pleraq; tamẽ adhuc restat, quæ sine dubio, ad cõmodos vsus conferri possent.

De *Saxis*, lateribus, & calce nunc agendum. Litore illo marino nostræ habitationi vicino, nulla saxa inuenimus (exceptis lapillis & silicibus quatuor inde miliaribus) præter ea quæ procul ex interiore provincia allata fuerant. Nonnullis nostris peregrinationib. obseruauimus varia saxa dura, & magnos silices, & peculiare saxi præduri genus marmoris simile, ex quo indigena secures ad findenda ligna idoneas parant. Diligente tamen nostra inquisitione factum est, ut paulo ulterius in interiore regione magnã omnis generis quantitatem inueniri intellexerimus, eorum tamen latomias ignorabant: nã cū non indigeant, illa non perquirunt: quia satis se habere putant, si in singulis familiis unũ aut alterum, ad frangendas nucas, terendas testas, exacuendũ es, & lapidearum securium aciem, habeant. Fossioni et non sunt addicti: nam scrobes duntaxat faciunt circiter tres pedes profundas, ideo
nihil

De commodis incol. Virginiae. 25

nihil mirum, si nullas latomias norunt, neque calcis saxa, quae tamen viciniore ipsis loco forsitan reperiuntur quam ipsi existiment.

Interea donec ea, vel aliae res necessariae, sint observatae abunde quibusdam locis inueniri, eorum penuriam vos, qui eius provinciae inquilini futuri estis, supplere poteritis, lateribus, quibus conficiendis multa argilla tenax variis provinciae locis reperitur: praeterea calce ex ostreorum testis parata aliisque conchis vestis, pro eorum more qui insulas. Tenet & Shepy, aliaque varia Angliae loca inhabitant: nam similis calx perinde bona comperta est atque vlla alia. Ostreorum teste istuc frequentes, insuper varijs alijs locis. Praeterea secundum littus marinum stagnantes sunt aquae, quae multa milliaria in longitudinem, & tria aut quatuor in latitudinem patent, quarum fundum dimidio aut integro ad summum, pede aqua tectum, non alia re constat.

Hoc de saxis addere possum, nobilem virum ex nostris, circiter centum viginti milliariibus a nostra arce, ad collis latus aquis vicinum ingentem venam reperisse praeduri saxi.

De Natura & moribus Indigenarum.

Pauca dicenda restant de Indigenarum natura & moribus, ampliore narrationem in aliud tempus dilaturus: nunc duntaxat vobis indicare cupio, non esse metuendum, ut nobis qui istuc habitabimus, vllam molestiam exhibeant, aut negotium facebant: imo illi potius nos metuent & observabunt.

VILI chlamyde e ceruinis pellibus parata, medium corpus inuoluunt, reliquis partibus nudi, magnitudine inter se differunt, quemadmodum nos in Anglia: nulla omnino arma habent ex ferro aut chalybe ad nos offendendum, & quemadmodum ea parari debeant, ignorant: eorum arma ad nocendum sunt duntaxat arcus ex corylo, & sagittae ex arundine, deinde stipites lignei plani, duorum cubitorum longitudine: ad tegendum vero, nihil praeter scuta ex arborum corticibus facta habet, & armaturam quandam ex bacillis filo intertextis.

Eorum oppida exigua, mari vicina, pauca numero, quorum nonnulla decem, aut duodecim aedes continent, aliqua viginti: maximum quod conspeximus supra triginta aedibus non constabat: muri si qui sunt, constant ex arborum corticibus palis colligatis, aut palis solis terra infixis coniunctim.

ÆDES structæ ex perticis summa parte in fornicem inflexis & colligatis, eadem ratione qua pergula fornicata in Anglicis hortis fiunt, tecta corticibus in multis oppidis, nonnullis autem, tegetibus aut storeis magna ex parte scirpo contextis, a summo ad iumfastigio ad ium; earum longitudo plerumque latitudinem bis superat, nonnunquam sex & octo orgyiarum, seu 12. & sedecim vlnarum Anglicanarum, licet aliquas viderimus, quæ duodecim orgyiarum longitudinem æquarent.

Quibusdam locis, WIROANS sive Regulus, unicum oppidum in sua potestate habet: alibi bina aut terna, nonnullis sex, octo, & plura: potentissimus qui cum nobis negotium fuit, plura non habuit quam decem & octo suo imperio subiecta, ex quibus ad summum septingentos vel octingentos ad bellum aptos colligere potuisset. Singule Præfecturæ idiomate inter se variat, & quo maior locorum intervallo sunt inter se discretæ, tanto maior est idiomatis diuersitas.

Eorum bella fiunt subitis incursionibus, & plerumque sub noctis crepusculum, vel ad Luna splendorem, vel alioqui structis insidijs, aut stratagemate aliquo. Raro acie decernunt, nisi ubi frequentes sunt arbores, post quas utriusque, emissis arcu sagittis abdere sese queant.

Si forte bellum inter nos & ipsos suboriretur, qualis illius futurus esset exitus, cum nos tam variis modis illos superemus, veluti disciplina militari, armorum & aliarum rerum ratione, facile estimari potest ex ipsa experientia aliquot locis facta, ubi securiora ad se tegendum arma ipsis fuerunt, celeris fuga.

Miseræ est plebs, nobiscum collata, & quæ ingenii & iudicii penuria in rerum nostrarum notitia & usu, nostras quisquillas pluris estimat, quam res magni precii. In iis tamen quas faciunt rebus, si eorum defectus cõferatur cum nostra abundantia, apparent admodum ingeniosi & industrii: licet instrumentis careant nostris similibus, nec eam habeant industriam, neque artem & scientiam quam nos. Rebus igitur omnibus exacte perpensis, nostræ scientiæ & artes, longe eorum industriam excellere deprehendentur, faciliusque in actum perducentur. Propterea tanto verisimilius est illos nostræ benevolentia & amicitia cupidiores, atque ut nobis placeant & obsequantur avidiores futuros. Sperandum ergo esset, si humaniter & amice cum eis agatur, breui ad ciuiliorem vitæ rationem, & ad veram religionem amplectendam, traducendos: nam iam aliquam Religionem profitentur, licet a vera alienam: qualiscunque tamen sit, spes esset tanto facilius illam reformatum iri.

Multos Deos credunt, quos ΜΟΝΤΟΑC appellant, diuersorum
tamen

De commodis incol. Virginiae. 27

tamen generum, & ordinum: unum solum primarium & magnum Deum qui fuerit ab aeterno. Js (ipsis asserentibus) mundum conditurus, initio creauit alios deos primarii ordinis, ut essent tamquam media & instrumenta, ipsi subseruientia cum ad creationem, tum ad gubernationem: deinde Solem, Lunam, & stellas tamquam Semi-Deos & instrumenta alterius ordinis praecipui. Dicunt aquas primum omnium esse factas, ex quibus Dij omnes creaturas visibiles & inuisibiles condiderunt.

Ad hominis generationem quod attinet, dicunt mulierem primum fuisse creatam, quae ex vnus ex Deis congressu concepit & genuit liberos. Inde se originem ducere perhibent. Quot vero anni & secula inde praeterierint, ignorant, cum literis & similibus adminiculis careant, nobis familiaribus ad temporum aetates consignandas: sed quae de his rebus sciunt, ex parentum traditione liberi acceperunt.

Omnes Deos humanam naturam habere putant, ea de causa imaginibus humanae formae illos exprimunt, eosque *КЕWASÓWOK* appellant, vnicus *КЕWAS* est dictus. Illis proprias aedes siue templa dicant, quae *Machicómuck* nominant, in quibus sunt preces, cantus, & per multos dies oblationes ad ipsorum Deos. In quibusdam templis nos vnicum *Кеwas* obseruauimus, in aliis binos, aliquando tres. Vulgus etiam pro Diis habet.

Anima immortalitatem et credunt, eam statim atque a corpore soluta est, transferri secundum opera quae fecit, vel ad Deorum sedes ad perpetuam felicitatem fruendum, vel ad ingentem fossam seu scrobem (quam in extremis mundi finibus procul ab ipsis versus occidentem sitis esse censent) ad perpetuum ignem: eum locum ipsi *POPOGVSSO* appellant.

Ad huius opinionis confirmationem, bina exempla mihi retulerunt de duobus viris qui ab obitu denuo vitæ sunt restituti. Unum paucis, ante nostrum in eam prouinciam aduentum, annis contigerat in scelerat o quodam viro, qui cum a morte sepultus fuisset, postridie tellus, in qua conditus fuerat, moueri cepit: terra erutus, indicauit animam perire in *POPOGVSSO* coniectam, nisi Deorum quispiam eam liberasset, atque concessisset ut ad suos rediret declaraturam quae agenda essent, ne in barathrum illud conijcerentur. Alterum eodem anno accidit quo istuc appulimus, in oppido sexaginta miliaribus a nostro propugnaculo distante: vir quidam a morte sepultura traditus, deinde terra erutus, ut prior, affirmabat animam suam viuere, licet corpus in scrobe sepultum iaceret, illum iter fecisse procul admodum per viam longam & latam utrimque elegantissimis arboribus consistam, adeo raros & excellentes fructus ferentes,

ut similes antea neque conspexisset, neque exprimere quales essent posset, tandem ad splendidas aedes peruenisse, apud quas patrem suum reperisset antea defunctum, qui illi expresse praecepit ut rediret, & amicis significaret quae bona ipsis essent agenda, ut eius loci delitiis frui possent, quo peracto, denuo ad se reuenteretur.

Quacunque tandem subtilitate praediti sunt Reguli & Sacerdotes, ea tamen opinio multorum plebeiorum animis ita insedit, ut maiore in reuerentia suos Praefectos habeant, & maiore sollicitudine sua negotia peragant, ut tormenta a morte effugiant, & felicitate frui possint. Pœna nihilominus in peccantes sunt instituta, veluti in fines, mœchos, & alios sceleratos homines: nam aliqui morte puniuntur, aliis multa irrogatur, alii verberibus caduntur, pro peccatorum, quae commissa sunt, magnitudine.

Hæc est Religionis eorum summa, quam a nonnullis ipsorum sacerdotibus, quibus familiarior eram, didici: in qua tamen non erant adeo firmi, neque tantum tribuebant suis traditionibus & historiis, quin nostra familiaritate & colloquio dubii admodum redderentur in suis opinionibus, & nostras valde admirarentur, & in multis desiderium nasceretur plura discendi quam ipsis exprimere possemus eorum lingua.

Apud nos plurima conspexerunt, veluti Mathematica instrumenta pyxidem nauticam, magnetis vim ferrum ad se attrahentis, vitra varias rerum imagines referentia, vrentia specula, incendiarios siphones, sclopos ferreos, libros, eorum scripturam & lectionem, horologia sonantia quæ sponte moueri credebant, & pleraque alia, quæ adeo illis erant peregrina, tantumque mentis illorum captum superabant, ut qua ratione ea fabricata essent, assequi nescirent: propterea illa censebant Deorum potius esse opera, quam hominum, vel saltem a Diis nobis donata, & demonstrata. Inde factum, ut eorum plurimi talem de nobis conceperint opinionem, ut nisi se veritatem & religionem amplecti sibi persuaderent, eam potius a nobis petendam, quos Deus adeo charos habebat, quam a rudi & imperita plebe, qualem se agnoscebant facta sui cum nobis comparatione. Propterea in tali materia maiorem nobis adhibebant fidem.

Sæpiuscule in singulis ad quæ perueniebam oppidis, pro mea facultate & quantum tempus permittebat ipsis declarabam, quæ in Bibliis continebantur: in illis doceri verum & unicum Deum, ipsius in operibus omnipotentiam, contineri etiam veram doctrinam saluationis nostræ per Jesum Christum, referebam deinde miracula, & primaria nostræ religionis capita. Ad-

De commodis incol. Virginiae. 29

ta. Adijciebam præterea, materialem illum librum ex se nulla virtute esse præditum, ut conijcere poteram ipsos existimare, sed quæ in illo contineretur, doctrinam. Plurimi tamen manibus tractare, amplecti, osculari, ad pectus, caput, & reliquas corporis partes applicare voluerunt, ea ratione demonstrare cupientes summum quo flagrabant desiderium, ea quæ illis proposueram cognoscendi.

WIROANS siue Regulus cum quo habitabamus WINGINA nuncupabatur: plurimi ex eius subditis libenter nobiscum versabantur, ut nostris precibus interessent, sæpe in suam urbem inuitabant, & ad alias perducebant interdum, ad preces fundendas & Psalmos canendos, sperantes ista ratione participes fieri earum rerum, quas nos expectabamus.

IS WIROANS bis grauissime egrotauit, cum ita langueret, nec ullum auxilium a suis sacerdotibus speraret, atque existimans se in hoc graui periculo versari, quod nos & Deum nostrum offendisset, aliquos ex nostris accersit, ut Deum orarent, ipsi placeret, vel pristinam valetudinem ei restituere, vel post mortem, ad se euocare ut cum ipso in felicitate viueret. Plurimi alii ægri idem a nobis postulabant.

Semel marcescebat & corrumpebatur eorum frumentum ob nimiam siccitatem quæ præter spem inciderat, metuētes ne propter iniuriam aliquam nobis ab ipsis illatam id contigisset, plurimi ad nos venerunt, postulantes nostrum Anglicanum Deum oraremus, segetes illorum conseruare vellet, se, ubi maturuissent, participes earum nos facturos.

Nullus umquam morbus, nihil damni aut sinistri ipsis accidebat, quin causam reijcerent, vel quod nos aliqua in re offendissent, aut nullum beneficium in nos contulissent.

Alium rarum & admirabilem casum, reliquis omisis, referam, ante quam finem dicendi faciam, quo omnes indigenæ qui nos norant, aut qui de nobis aliquid intellexerant, excitati sunt, ut nos summa in æstimatione haberent. Res autem sic habuit. Nullum oppidum in quo clandestina aliqua consilia aduersus nos inita fuissent (nobis nullas pœnas vindictæ causa ab eis reposcentibus, quia omnes rationes querebamus quibus humanitate illos pelliceremus ad nostram amicitiam) immune abiit, quin paucis a nostro inde discessu, diebus plurimi ex plebe breui tempore perirent, nonnunquam viginti in vno oppido, in alio quadraginta, sexaginta, etiam centum & viginti, magnus certe numerus pro incolarum raritate. Id vero nullibi contingebat, ut intelleximus, nisi in iis oppidis in quibus versati eramus,

Et aliquid contra nos machinati essent, idque postea. Fuit hic grauis morbus, quem ipsi ignorabant, nec quibus remediis curari posset norant, & cui similem numquam antea conspectum seniores quique referebant, peculiariter a nobis obseruatus, & ab ipsis etiam indigenis. Sic ut nonnulli ex nostris amicis, praesertim vero WIROANS WINGINA, cum obseruassent similes effectus in quatuor aut quinque oppidis, in quibus sinistra aduersum nos inierant consilia, sibi persuaderent vindictam esse diuinam nostra de causa, & quod Dei nutu, quos vellemus, sine armis, occidere & verberare possemus, tametsi ad illos non accederemus.

Eam ob causam, cum intelligebant nos a quibusdam eorum hostibus iniuria affectos in nostris peregrinationibus, nec nos de ipsis vindicasse, licet, arma haberemus, metuentes ne res sic impune abiret aliquam ob causam, rogabant nos, ut cum nostro Deo ageremus, ut eos occideret, quemadmodum alios occiderat qui nobis nocuerant: futurum enim id nobis magno decori & utilitati, atque etiam ipsis: se porro sperare, id ipsorum causa facturos, pro ea amicitia qua illos amplectebamur.

Illos vero admonuimus, similes preces Deo non esse gratas: ipsum enim huiusmodi precibus non velle adstringi: omnia quidem facta esse, & fieri posse, sed secundum ipsius voluntatem, & prout statuerat: nos propterea ut ipsa re ostendamus nos esse veros eius cultores, potius contrarias preces concipere debere, ut videlicet illi, & ipsi nobiscum quiete simul viuere possimus, ut ipsius veritatis participes fiamus, & illi in omni equitate seruiamus, committentes tamen earum & reliquarum rerum euentum diuinae ipsius voluntati, & ut pro sua sapientia conuenire statuit.

Sed quia res illico post successit ex eorum animi sententia, nostris precibus id contigisse arbitrati sunt, atque nostras admonitiones fuisse dissimulationis plenas: eam ob causam pro gentis ritu gratias egerunt, licet enim pollicitatione ipsis non satisfacissemus, ipsorum tamen desideriis esse satisfactum.

Hic admirabilis casus, in omnium indigenarum mentibus tam mirabilem de nobis opinionem impressit, ut aliquot populi quid dicerent aut cogitarent de nobis ignorarent, dii ne essemus an homines: praesertim cum animaduertent toto illo morbi contagiosi tempore, neminem ex nostris occubuisse, aut grauiter egrotasse: obseruarunt etiam nos nullas habere feminas, nec ipsorum uxores appetere.

Inde nonnulli conieciabant nos a mulieribus non esse genitos, idcirco
immorta-

De commodis incol. Virginiae. 31

immortales; sed esse ex veteri quadam prosapia ante multa secula oriundos, & ad immortalitatem excitatos.

Quidam etiam predicere velle videbantur, alios nostri generis aduenturos ad ipsos occidendum, & eorum oppida occupandum: id autem conciebant aliqui ex rei quae acciderat euentu.

Existimabant eos qui breui nos subsequerentur, in aere adhuc versari inuisibiles & incorporeos, atque illos in nostram gratiam, plebem occidere, immisis in eam glandibus plumbeis inuisibilibus.

Ad opinionem hanc confirmandam, ipsorum medici, quo suam imperitiam in morbis curandis tegerent, adeo impudentes erant, ut non modo dicere non vererentur, sed etiam infimae plebi persuaderent, se ex agrorum venis glandes plumbeas iniectas & infixas cum sanguine exugere.

Non deerant etiam qui putarent nos ipsos ex nostra habitatione, an eis nostris tormentis, plebem occidere pro nostro arbitrio, in quocumque tandem oppido versarentur, ubi iniuria fueramus affecti, quantacumque inter nos & illos esset distantia.

Alii vero censebant verum Dei esse opus, in nostram gratiam: & nos sane aliquam habemus occasionem idem sentiendi, licet nonnulli contra stauerent, praesertim Astrologi ex Solis eclipsi quae nobis anno praecedente apparuerat, dum eo nauigaremus, & ipsis etiam indigenis valde atrox conspecta fuerat: praeterea ex cometa qui conspectus est paulo ante initium morbi praedicti. Sed negamus primarias fuisse causas, tanti accidentis cuius longe maiores fuerunt occasiones, quas nunc proferre non conducit.

Eo ampliore de his opinionibus narrationem institui, ut cognoscere possitis magnam esse spem eos perducendi ad humaniorem vitæ rationem ad amplectendam veritatem, denique ad exhibendum nobis honorem & obsequium, nosque metuendos & amandos.

Licet vero nonnulli ex nostris circiter anni finem, timorem ipsis iniicere voluerunt casis ex plebe quibusdam, in aliquot oppidis ob causas quae facile negligi potuissent; quia tamen promeriti erant, metuendum non est, eos vel publice vel priuatim deposituros eam opinionem quam de nobis conceperunt. Qualescunque tamen futuri sint, modo simus prouidi, nihil plane nobis metuendum est ab ipsis.

Optima autem cum in his, tum in omnibus aliis actionibus est expectatio & spes, vel ut etiam pessime cadat, rerum quae demonstrari possunt noticia & consideratione.

P E R O R A T I O.

Nunc vobis narrationem instituisse spero, non de paucis & paruis rebus, sed de prouincia quæ a viris humanis, nec nimium difficilibus & morosis, satis fœcunda iudicabitur, et si nihil præter ea quorum mentionem feci, esset obseruatum; quæ tamen re vera non sunt comparanda cum his, quæ adhuc obseruanda restant, nec soli, nec commoditatum ratione, ut conijcere possumus ex differentia, quam in nostris peregrinationibus obseruauimus. Cum enim ea omnia, quorum memini, sint obseruata non procul a litore maris, ubi nostram habitationem habuimus, & secundum quod nostræ peregrinationes maiore ex parte sunt institutæ: interdum tamen in interiora regionis penetrantes, obseruauimus arbores ob raritatem crassiore, solum magis pingue, solidius, & diligentius excultū, fungos ampliores, gramen latius, & Anglico bonitate non cedens: quibusdam autem locis regionem abundantem rupibus & scopulis, & magis montosam, frugibus & animalibus abundantiore, & cultiore populo habitatam, ampliora Domina, oppida & ædificia maiora.

Cur ergo bona spe freti, interiora regionis, magis culta, & alia pleraque inuestigatum non imus, quemadmodum ea quæ iam a nobis sunt obseruata? Idem enim fecerunt Hispani, interiora occidentalis Indiæ peruestigantes. Sic etiam interiora Virginie patent, interdum in longitudinem & latitudinem multa centena milliaria: nam ex indigenarum relatione certo comperimus, nullum Christianum Principem eo suos terminos protulisse. Fieri ergo nequit, quin istic sint plurimæ commoditates, quas in nostris peregrinationibus nondum obseruauimus.

Quid porro sperandum sit ex natura climatis, quod respondet in sula JAPAN, Sinarum regioni, Persiæ, Syriæ, insulis Cypri & Cretæ, & Græciæ, Italiæ, & Hispaniæ parti Meridionali, aliisque celebribus prouinciis, vestro iudicio (ne vos tædio afficiam) relinquo.

Fieri itaque non potest, quin satis abunde intellexeritis, qualis sit aeris temperies omni anni tempore, longe videlicet calidior quam in Angliæ, & numquam adeo feruida, ut interdum est sub Tropicis, inter Tropicos, & locis illis vicinis.

Ad regionis salubritatem quod attinet, nihil est quod dicā: nisi annonæ, præsertim Anglicarū esearum, exceptis viginti diebus, penuria, vixisse nos solo aquæ potu, & eius regionis cibus, qui nobis interdum adeo erant insoliti, ut quis existimare potuisset in grauem aliquē morbū incursum ob temperaturam nostri corporis immutatam: deficiunt et ea adminicula, quæ in Angliæ inueniuntur, ad capiendas aues, quadrupedes & pisces sunt necessaria, propterea solo indigenarū auxilio, neq; tam propere, neq; adeo facile, neq; tam abundan-

De commodis incol. Virginiae. 33

abundanter, neque tali delectu potuimus annonam necessariam comparare, atque fecissemus, si omnia quae requirebantur ad nutum, & pro nostra voluntate habuissemus. Panni etiam penuriam passisumus. Deinde in nostris omnibus profectionibus, quae magna ex parte hieme fuerunt instituta, nostrum cubile fuit humi & sub dio. Nihilominus ex toto nostro cœtu (qui centum & octo viris constabat) quatuor duntaxat annuo spatio, atque sub finem occubuerunt, neque predictas ob causas: nam omnes quatuor, praesertim tres, iam debiles & valetudinarii erant antequam in eam regionem peruenirent: imo qui eos nouerant, plurimum mirabantur eos tam diu viuere, eorum statum considerantes, quodque eam profectionem suscepissent.

Cum igitur isthic sit aer adeo temperatus & sanus, solum tam fertile, & reperiantur commoditates supra dictae, facileque adeo sit iter, ut, quemadmodum experientia constat, ter in anno, quocumque tempore absolui possit: deinde Generosi Domini Walteri Raleigh liberalitas in diuisione agrorum sit cognita tam magna (nam non minus dedit uni viro, in ipsius duntaxat usum, quingentis terra iugeris) praeter multa alia adminicula quae ille liberaliter confert: spero nullam occasionem relictum iri, cur actio impediatur, aut omnino deseratur. Modo qui in Virginiam iter instituent ad isthic habitandum, omnibus rebus mediocriter instructi sint in primum annum, ut qui postremo eo profecti sunt, & curam atque diligentiam necessariam, cum isthic erunt, adhibeant, quod facile prestare poterunt: non dubium est quin in posterum, colligant victui necessaria optima & magna quantitate: deinde aliquot pecudum genera transuehi eo poterunt Deo volente, ut quae ante transuecta fuerunt, e quibus aliqua adhuc restant. Similiter nostrorum fructuum genera, radices, & herbae etiam seri & plantari poterunt, quemadmodum iam quidam periculum fecerunt. Et exiguo tempore colligi poterunt supra dictae commoditates, quae ipsos cum iis quibuscum negotiabantur, locupletabunt.

Hi sunt meorum laborum fructus, quos vobis cognitu necessarios nunc esse iudicavi.

De natura porro & ritibus indigenarum Virginiae, de numero nostrorum peregrinationum & earum singularibus, de illorum actionibus qui Generosum D. WALTERVM RALEIGH in eam regionem comitati sunt, & aliquod munus habuerunt, quorum sane plerique digni ut eorum celebretur memoria, tamquam qui primi inuestigatores sunt eius prouinciae: de nostro tum temporis Imperator D. RICHARDO GREINVILE,

34 Breuis & fida Narratio Virginiae.

Et de nostro, ab eius discessu, Praefecto RAFO LANE, aliisque pluribus qui sub eorum imperio munere aliquo functi sunt: de Centurionibus, & Naucleris earum peregrinationum, quae postea instituta sunt transuehendi supplementi gratia: de Praefecto & Assessoribus eorum, qui iam ante eo traducti fuerant, de plerisque praeterea accidentibus & aliis rebus, narrationem conscripsi Historiae instar, additis temporum momentis, quem publicam lucem videre, permittam, cum commodum esse iudicabo.

Itaque meam Narrationem beneuolo vestro iudicio permittens, & actionis prosperum euentum expectans ab eo quem nouimus auctorem, & gubernatorem non modo huius actionis, sed etiam omnium aliarum rerum: vobis valedico,

hoc mense Februario anni

1588.

VIVÆ

VIVAE IMAGINES
ET RITVS INCO-
LARVM EIVS PROVINCIAE
IN AMERICA, QVAE VIRGI-
NIA APPELLATA EST AB ANGLIS, IVSSV

Magnifici Viri D. WALTHERI RALBIG, Equitis & Praefecti fodinarum
Stanni in Cornuwallia & Exonia, profectis anno cIo Io xxxv,
ad obseruandas nouas Prouincias, permisso & aucto-
ritate Serenissimæ Reginae Angliae
Elizabethæ.

OMNIA DILIGENTER OBSERVATA, ET
*ad vinum expressa a JOANNE WITH, eius rei gratia in illam
Prouinciam annis 1585 & 1588. misso: Deinde in as
incisa, & primùm in lucem euulgata a THEO-
DORO DE BRY.*

Brevis & Fida Narratio Virginiae
VIVAE IMAGINES
ET RITVS INCO
LARVM EIVS PROVINCIAE
IN AMERICA QVAE VIRGI-

NIA APPELLATA EST AB ANGLIS IVSSV
Magnifici Vniuersitatis WALTERI RALEIGH, Equitis & Praefecti in
Secundae Comitatus & Praefecti in anno 1585
ad obtinendas terras in Virginia, permissis & aucto-

ritate Serenissimi Regis Angliae
ELIZABETHAE

I. Tabula geographica
II. Descriptio
III. Regni
III. Nobis
V. Nobis
VI. Nobis

OMNIA DILIGENTER OBSERVATA ET
ad omnium expressa a JOHANNI WILHELMO, civitate in illam
Provinciam anno 1585 & 1586 missis: Punctis in ea
intra. Et primis in locum constituta Punctis
DORO DE BR

XI. Pictura
XII. Emendatio conscientiarum

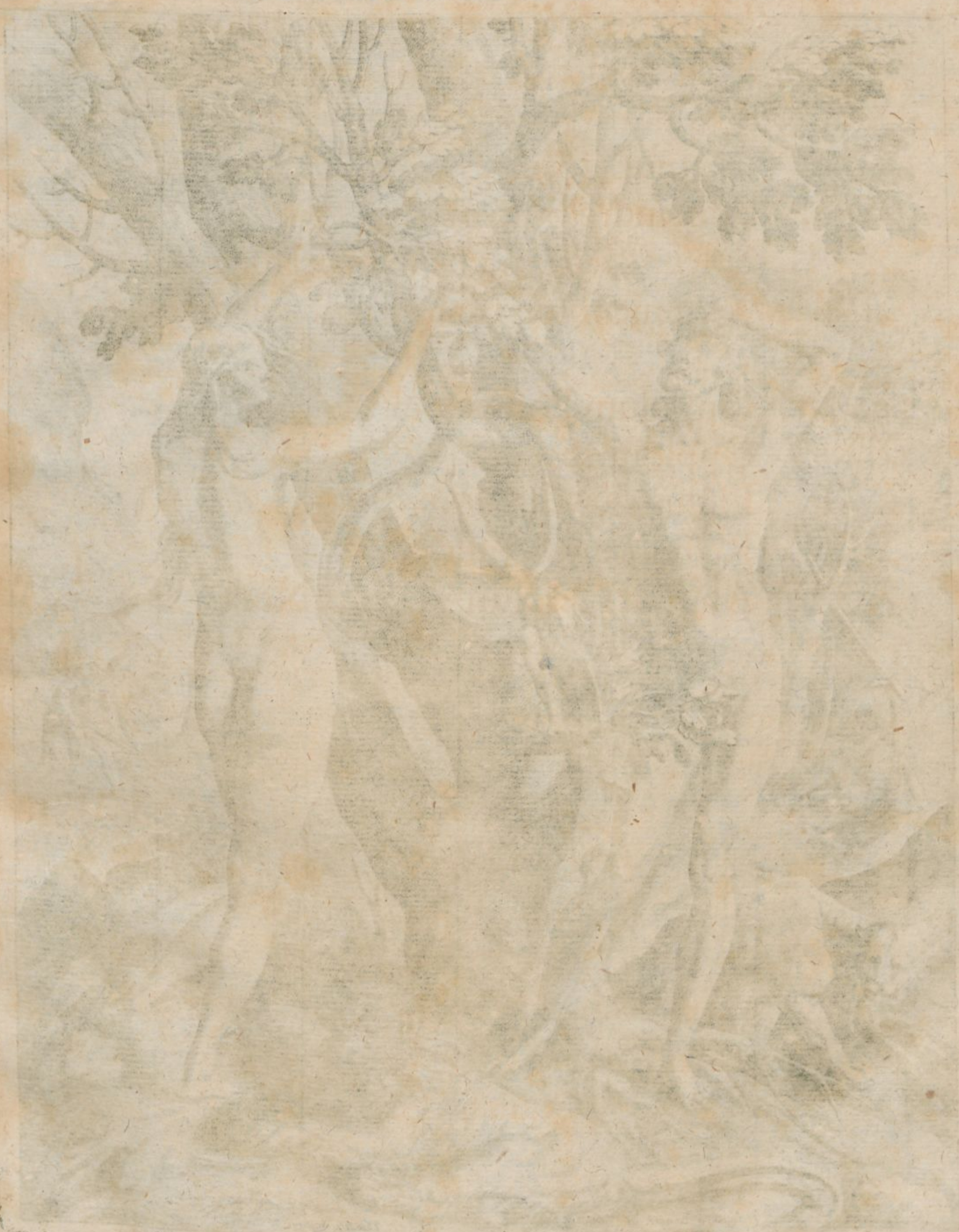

I N D E X
O M N I V M C A P I
T V M I N H A C P A R T E
Virginiae historiae De incolarum ri-
tibus contentorum.

- I. Tabula generalis totius regionis situm ob oculos ponens.
- II. Anglorum in Virginiam aduentus.
- III. Regulorum aut Principum in Virginia ty-
pus.
- III. Nobilis Matrona ex Secota.
- V. Sacerdos Secotensis.
- VI. Nobilis Virgo ex Secota.
- VII. Proceres Roanoack.
- VIII. Nobilis Matrona Pomeioocensis.
- IX. Senis Pomeioocensis hiberna vestis.
- X. Vt Matronæ Dasamonquepeuc liberos ge-
stant.
- XI. Præstigiator.
- XII. Lintrium conficiendorum ratio.

- XIII. Incolarum Virginiae piscandi ratio.
 XIII. Crates lignea in qua pisces vstulant.
 XV. Fictilium Vasorum in quibus cibum co-
 quunt forma.
 XVI. Sumendi cibum modus.
 XVII. Solenne festum ad ignem celebrandi ratio.
 XVIII. Virginiensium saltandi ratio solennibus fe-
 stis.
 XIX. Oppidum Pomeioock.
 XX. Oppidum Secota.
 XXI. Idolum Kiwasa.
 XXII. Regulorum Sepulcra.
 XXIII. Aliquot Heroum Virginiae Notæ.

UNIVERSITÄT
SACHSEN-ANHALT
MAGDEBURG

Beneuolo Lectori S.

TAMETSĪ, amice Lector, homo per inobedientiam spoliatus sit iis bonis, quibus a Deo fuerat in creatione ornatus, prudentia tamen non fuit priuatus, qua sibi consulere, neque sapientia, qua quidquid in suum vsum necessarium sit, excogitare possit; iis exceptis, quæ ad ipsius salutem pertinent, vt ex his feris nationibus colligere licet, de quibus in hoc libro est sermo. nam licet nullam DEI, eiusque sacri verbi notitiam habeant sintque omnis litteraturæ ignari: nos tamen in multis rebus superant, veluti victus sobria ratione, & ingenii dexterritate in conficiendis sine ferreo aliquo, aut alio instrumento, rebus iam nitidis & venustis, vt fidem superare viderentur, nisi Angli eius fecissent periculum suis in eorum prouinciam peregrinationibus.

Cum vero res sit admiratione digna, volui hoc libro vobis proponere veras eorum picturas, quas imitatus sum ex archetypo, mihi opera Domini Richardi Hackluyt Oxoniensis, verbi Dei Ministri, (qui eam regionem vidit, & auctor fuit, vt hic liber in publicum prodiret) communicato ab Ioanne With pictore Anglo, qui in eandem regionem missus fuit a Ser^{ma} Regina Angliæ, solummodo vt illius topographiam faceret, incolarum formam, amictum, victus rationem, moresque ad viuum exprimeret, non exiguis sumtibus Generosi Equitis Domini WALTERI RALEIG, qui plurimum impendit in exquirenda & perlustranda ea regione ab anno 1585. vsque ad finem anni 1588.

Hic porro Liber, qui de ea NOVI orbis parte agit, quæ ab Anglis VIRGINIA appellata est, primus est quem lucem videre permitto, amicis id a me postulantibus, ob rei recenter transactæ memoriam: licet præ manibus habeam Floridæ historiam, quæ primum locum obtinere debebat, cum longe ante Virginiam sit a Gallis inuenta. Breui tamen eius etiam historiam publicam facere spero, historiam reuera adeo raram, vt similem non conspectam aut auditam existimem. Londini vtramque accepi, & huc Francofurtum attuli, vbi ego cum meis liberis sedulam operam nauauimus sculpendis & exprimendis in æs figuris, cum res sit non exigui momenti. Quod ad vtriusque Narrationem attinet, nobilis viri, mei amici beneuola opera factum est, vt politior Gallico sermone, & Latine loquatur.

Denique rogatum te volo, ne, si quis meos hos libros imitari instituat (adeo enim nunc sunt plerique maligni ingenii, vt ex aliorum labore quæstum facere cupiant) fides iis libris imitatis adhibeatur: nam in meis Iconibus latent quædam secretæ notæ, quæ nisi rite obseruentur, magnam perturbationem parient.

VIRGINIAE maritima Insulis abundant, quae difficilem admodum praebent in eam regionem aditum: nam licet frequentibus & laxis intervallis sint inter se discretae, quae commodum ingressum polliceri videtur, magno tamen nostro damno experti sumus vadosa esse & undarum brevibus infesta, nec unquam interiora penetrare potuimus, donec multis & variis locis minore naui periculum faceremus: aditum tandem inuenimus loco quodam nostris Anglis bene cognito. Ingressi igitur, & navigatione aliquamdiu continuata, magnum flumen observauimus, è regione praedictarum insularum se exonerans, quod tamen subire non licuit, ob angustias, arenarum aestu replente eius ostium. Longius igitur navigationem prosequuti, ad magnam insulam peruenimus, cuius incolae, nobis conspectis immensum & horridum clamorem tollere ceperunt, utpote, qui homines nobis similes nunquam antea conspexissent, & in fugam se conicientes, ululatus ferarum vel furiosorum ritu omnia complerunt: sed amice reuocati, propositisque nostris mercibus, veluti speculis, cultellis, puppis, & aliis quisquiliis, quas ipsis gratas futuras existimabamus, substiterunt, & observata nostra beniuolentia atque amicitia, blanditi nobis, & de aduentu gratulati sunt: deinde in suam urbem ROANOAC nomine, atque adeo ad suum WEROANS siue Regulum deduxerunt, qui satis humaniter nos excepit, nostro tamen conspectu attonitus.

Talis fuit noster in eam NOVI orbis partem, quam VIRGINIAM appellamus, aduentus: cuius incolarum staturam corporis & ornatum, victusque rationem, festa, & conuiuia, sigillatim vobis proponam.

Regulorum aut Principum in Virginia typus. III

PRINCIPES Virginiae eo quo in hac figura exprimitur modo, in publicum procedunt. Promissam alunt capitis comam, extremos crines in nodum sub aurem colligantes: summum tamen verticem, à fronte ad occiput cristæ gallinacæ in morem tondent, oblongam volucris cuiuspiam elegantis coloris plumam, ad cristæ supra frontem initium imponentes, & ad singula latera pone aures breviorē. Auribus appendent vel crassiusculos uniones, vel aliud quidpiam, veluti magnæ alicuius avis pedem, prout illis in mentem venit. Præterea frontem, malas, mentum, ipsum etiam corpus, brachia & crura vel puncturis ornant, aut pingunt, alia tamen, quam Florida incolæ, ratione. Torquem ex unionib. aut globulis ex ære, quod ipsi magni faciunt in collo gestant, & ex iisdem armillas in brachiis. Sub pectore proxime alium nota apparent, ubi sanguinis missionē facere solent, cum morbo corripuntur: anteriori corporis parti feræ cuiusdam pellem eleganter concinnatam sic applicant, ut illius cauda post nates propendeat, pharetram gestantes et tenui iunco contextam, una manu arcum tensum, altera sagittam tenentes, ad defensionem parati. Eo ornatu incedunt vel in bellum, vel ad solenne aliquod festum & celebre conuiuium profecturi. Ceruorum venatione plurimum delectatur, quorum magnacopia in ea Prouincia. nam fecunda est, amœna & syluosa. Fluminibus etiam abundat varii generis piscibus plenis. In bellum profecturi, colore quoque corpus quam maxime horrendum possunt in modum pingunt.

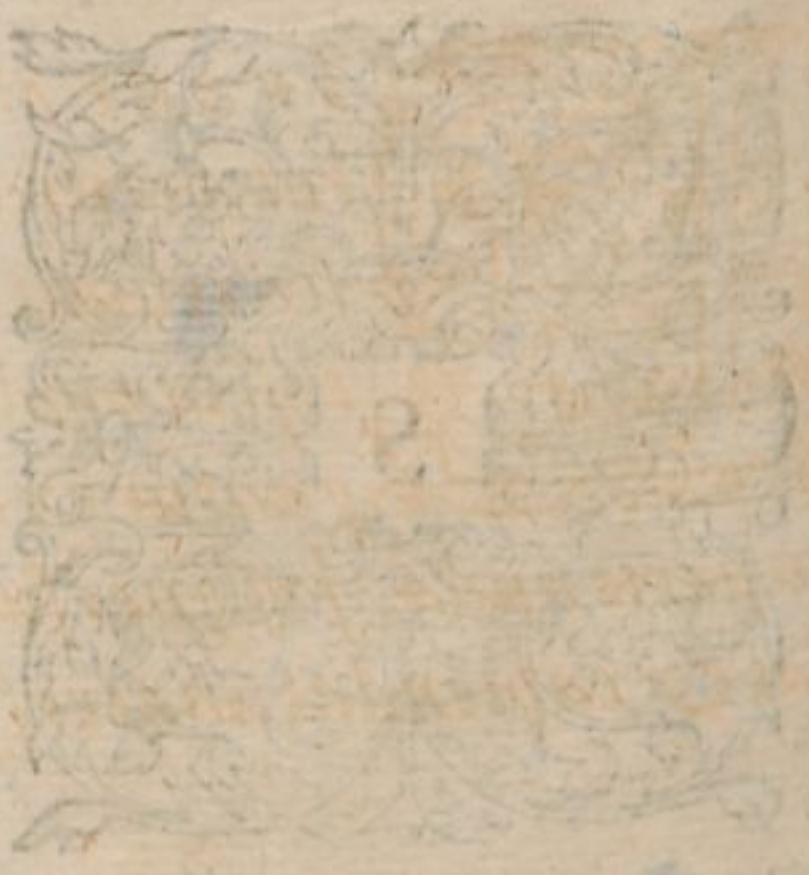
A

SECOTA Matrona, satis elegantis sunt forma; in publicum prode-
unt, manus decussatim pendulas tenent, amictu pelle elegantissime
preparata, quæ ab umbilico ad femora media propendet, & posteriora
etiam tegit: reliquo corpore nuda. Anteriores capilli resecti, reliqui sa-
tis breues, rari, & molles per humeros sparsi sunt, corollam capiti imposi-
tam gestantes. Frons, mala, mentum, brachia & crura, puncturis orna-
ta: collum torques aliquis punctis insignitus aut pictus, cingit. Paruis
oculis sunt præditæ, naso plano & lato, breui fronte & amplo ore: ma-
gna ex parte auribus adpendent monilia ex oblongis unionibus, vel perpolito aliquo ossiculo.
ungues tamen earum non sunt longi ut mulierum, quæ Floridam provinciam incolunt. Dele-
ctantur etiam deambulatione in agros & secundum flumina, ad obseruandum ceruorum ve-
nationem: & piscium capturam.

Engraving of two female figures, one standing and one seated, in classical attire. The text below the image is mirrored bleed-through from the reverse side of the page.

Sacerdos Secotensis.

V

IVSDEM oppidi Secota Sacerdotes satis senes sunt, & rerum magis, ut apparet, periti: in capitis vertice crines crista in modum resectos habent ut ceteri, sed reliqui crines attonsi sunt, illis exceptis qui supra frontem nascuntur limbi petasi in modum: aliquid praterea in auribus appensum habent. Chlamyde teguntur ex elegantibus pellibus confecta, pilis extrorsum obuersis: reliqua parte corporis nuda. Insignes sunt Magi, & delectationis gratia flumina frequentant ad arcu petendas & capiendas anates syluestres, cignos & alias volucres.

A 3

V. V. Sacros Secretarius

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

VIRGINES nobiliores eodem plane modo amicta sunt, ut supra memorata Matrona, nisi quod torquis loco crassiores uniones rotundos, quibus minores globuli ex ere, aut osse perpolito permixti sunt, collo appensos habent: frontem, malas, brachia, crura punctiunculis ornant: capilli supra frontem duplici serie resecti, reliqui pone occiput in nodum collecti: amplum os, oculi satis decori, manus plerumque humeris applicatae, et ubera in virginei pudoris signum tegentes: reliquo corpore nuda, ut ex pictura videre licet. Voluptatem etiam capiunt episcium captura quae fit in amnibus.

VI Nobilia Virgo ex Secora

Faint Latin text, likely a medical or anatomical description, located below the illustrations. The text is mostly illegible due to fading.

AGNATES & Proceres Insulae atque oppidi ROANOAC, verticis capitis crines crista instar etiam resectos habent, ut ceteri, reliquos promissos alunt ut feminae, & in nodum pone occiput colligant. filo traiectos uniones auribus appendunt, & ex iisdem aut sphaerulis aereis, osseve leuigatis, armillam in brachio gestant, neque se pingentes neque pungentes: sed in auctoritatis & praecellentiae signum torquem crassis unionibus vel aereis globulis vel osiculis leuigatis constantem e collo suspendunt, & aream tabulam quadratam filo traiectam. Pelle elegantius parata, & simbribus ornata, ab umbilico ad media usque femora anteriora & posteriora tegunt ut feminae. Brachia etiam decussatim complicata tenent in ambulantes, aut cum alio sermonem conferentes, prudentiae signum. Est vero ROANOAC insula valde amena, & piscibus abundans, aquarumque illam cingunt, causa.

Hec sunt musculi quos in Processu Romanoack. describitur.
 Hic est musculus pectoralis major, qui a processu xiphoidae costae
 et a cartilagine costarum ascendit, et se insert in tuberculum
 mastoideum. Hic est musculus pectoralis minor, qui a processu
 xiphoidae costae descendit, et se insert in tuberculum
 mastoideum. Hic est musculus serratus anterior, qui a
 processu xiphoidae costae descendit, et se insert in
 angulum scapulae. Hic est musculus serratus posterior
 superior, qui a processu xiphoidae costae descendit,
 et se insert in angulum scapulae. Hic est musculus
 serratus posterior inferior, qui a processu xiphoidae
 costae descendit, et se insert in angulum scapulae.
 Hic est musculus trapezius superior, qui a processu
 xiphoidae costae descendit, et se insert in
 angulum scapulae. Hic est musculus trapezius
 inferior, qui a processu xiphoidae costae descendit,
 et se insert in angulum scapulae. Hic est musculus
 latissimus dorsi, qui a processu xiphoidae costae
 descendit, et se insert in angulum scapulae.
 Hic est musculus latissimus thoracis, qui a processu
 xiphoidae costae descendit, et se insert in
 angulum scapulae. Hic est musculus latissimus
 abdominis, qui a processu xiphoidae costae
 descendit, et se insert in angulum scapulae.
 Hic est musculus latissimus femoris, qui a processu
 xiphoidae costae descendit, et se insert in
 angulum scapulae. Hic est musculus latissimus
 humeri, qui a processu xiphoidae costae descendit,
 et se insert in angulum scapulae. Hic est musculus
 latissimus cubiti, qui a processu xiphoidae costae
 descendit, et se insert in angulum scapulae.
 Hic est musculus latissimus carpi, qui a processu
 xiphoidae costae descendit, et se insert in
 angulum scapulae. Hic est musculus latissimus
 digitorum, qui a processu xiphoidae costae
 descendit, et se insert in angulum scapulae.
 Hic est musculus latissimus pedis, qui a processu
 xiphoidae costae descendit, et se insert in
 angulum scapulae.

CIRCITER viginti ab ea insula miliaribus, proxime, lacum
 PAGVIPPE, aliud est oppidum POMEIOOC nuncupatum,
 mari vicinum. Eius oppidi nobiliorum matronarum amictus paulula
 ab illarum que in ROANOAC viuunt, vestitu differt: nam capillos
 in nodum implexos gerunt, ut virgines iam dicta, eodemque modo sunt
 puncta, torque tamen crassiorum unionum aut arearum spherularum,
 ossiculorumve perpolitorum quinquies aut sexies collum cingunt, in
 alterum brachium imponentes, altera manu cucurbitam suam quodam
 liquore plenam gerentes. Altius reliquis & sub pectore pelles duplicatas cingunt, qua anteriore
 parte ad genua usque fere propendent, posteriore parte propemodum nuda. Pone sequuntur
 plerumque illarum filiola septennes aut octennes, coriaceo cingulo cinctae, quod a tergo pro-
 pendens sub natibus inter crura reducitur, & supra umbilicum adstringitur, interposito ad
 pudenda tegenda arborum musco. exacto autem decennio, pellibus cinguntur ut reliquae. Pupis
 & tintinnabulis ex Anglia delatis, maxime delectantur.

Nobilis Matrona Pomponiana

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Senis Pomeioocensis hiberna vestis. IX.

POMEIOOC seniores magna pelle teguntur qua supra humeros colligata, ab uno latere infra genua propendet, altero brachio nudo extra pellem, ut liberius sit, exerto: sunt vero illa pelles una cum suis villis paratae, aut aliis pellibus villosis suffulta. Adolescentes ne pilum quidem tota facie tolerare possunt, sed quotquot prominent statim euellunt: senes autem facti crescere sinunt, iametsi raris admodum sint praediti. Crines etiam in occipite colligant, & cristam in vertice gestant ut cateri. Adiacens regio adeo fecunda & commoda est, ut ne Anglia quidem in multis ei comparari queat.

B

O m r o o c f e m i o r e t m a g n a p e l l e a t e m p t u r p u e s t a t h e m o r e l l i g e n t i a e b o m o
 h a t e t i n s t a g n a n t p r o p e r d e t a l l e c o b r a c h o m d o c o r a p e d e t u r u t l i b e r t u r h e
 e x e r t o f u n t u e r o i l l e p e l l e t u a e u n t f u r u i l l a p e r a t e h u t a l i a p e r d e t u n d e
 i n s t i t u t a e d e b e l t e n t e t n e p l u m p u d e m t o t a f a c i e t e b r a t e p o l u n t a f e
 q u o r d e t p r o m i n e n t h a t i m e t u l l u n t f o r e a n t e m f a c i l i e t e r e t u n d e t a p
 i n f e r a r a d i n o d i a n f u t p r a d i t C i n e t t i m a i n o c c i p i t e l l i g e n t e t t r i p t u m i n u o t a e
 d e p a n t u t e r e t e d i a c t u r r e g i o a d e o f e m e n d a e t c o m m o d a t i t u t n e e d u g i a p u i n t u r
 i n m u l t i s e i c o m p a r t i d u n t

Vt Matronæ Dasamonquepeuc libe-
ros gestant.

X.

Noppido *DASAMONQUEPEUC*, quatuor aut quinque miliaribus a *ROANOAC* distante, matronæ eadem ratione qua *ROANOACENSES* amiciuntur & punguntur; corollas tamen capiti non imponunt, nec crura punctiunculis picta habent. Miram habent liberos gestandi rationem, & à nostra plane diuersam: nam nostra brachis ante pectus liberos sustinent, illæ vero prehensa pueri dextra manu, in tergo gerunt, crus illius sinistrum sinistro brachio amplectentes, ratione satis mira & peregrina, ut ex pictura videre licet.

B 2

10. 11. 12.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

VULGO etiam Magos sive Præstigiatores habent, miros gestus & sæpenu-
 ro natura aduersos in suis incantationibus facientes: cum demonibus enim fa-
 miliariter versantur, a quibus quid hostes rerum gerant, aut eiusmodi alia sci-
 scitantur. Totum caput radunt excepta crista, quam ut reliqui gestant, &
 supra aurem auem nigram artis sue symbolum. Nudi incedunt excepta
 pelle, quæ a cingulo propendens verenda tegit: lateri marsupium appendunt, ut in figura ex-
 pressum est. Magnam vero fidem adhibent incolæ horum sermonibus, quos veros esse sæpe
 experiuntur.

In hoc signo. Præsignator habent. ...
quæ a circumlo propendent ...
Præsignator est. ...
experimentum.

B. 3

T. B.

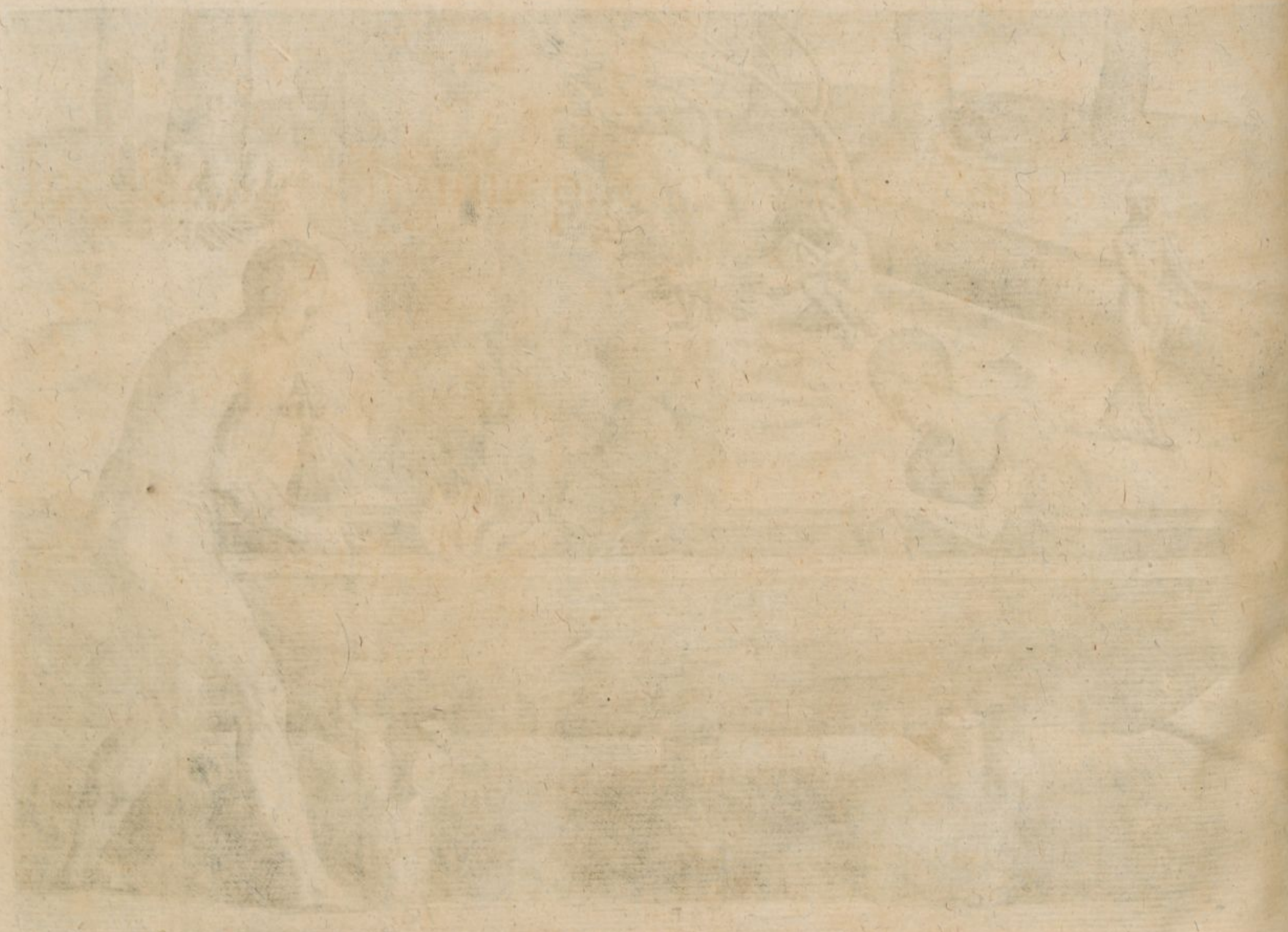
12

*M*IRA est in VIRGINIA cymbas fabricandi ratio: nam cum ferreis instrumentis aut aliis nostris similibus careant, eas tamen parare nesciunt nostris non minus commodas ad nauigandum quo lubet per flumina & ad piscandum. Primum arbore aliqua crassa & alta delecta, pro cymba quam parare volunt magnitudine, ignem circa eius radices summa tellure in ambitu struunt ex arborum musco bene resiccato, & ligni assulis paulatim ignem excitantes, ne flamma altius ascendat, & arboris longitudinem minuat. Pene adusta & ruinam minante arbore, nouum suscitant ignem, quem flagrare sinunt donec arbor sponte cadat. Adustis deinde arboris fastigio & ramis, ut truncus iustam longitudinem retineat, tignis transuersis supra furcas positus imponunt, ea altitudine ut commode laborare possint, tunc cortice conchis quibusdam adempto, integriorem trunci partem pro cymba inferiore parte seruant, in altera parte ignem secundum trunci longitudinem struunt, praeterquam extremis, quod satis adustum illis videtur, restincto igne conchis scabunt, & nouo suscitato igne denuo adurunt, atque ita deinceps pergunt, subinde vrentes & scabentes, donec cymba necessarium alueum naeta sit. Sic Domini spiritus rudibus hominibus suggerit rationem, qua res in suum usum necessarias conficere queant.

B 4

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several lines and is difficult to decipher due to its low contrast and orientation.

Incolarum Viginis p[er]canditatio. XIII.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. A large initial letter 'E' is visible at the start of a paragraph.

Incolarum Virginiae piscandi ratio. XIII.

EREGIAM etiã habent piscandi in fluminibus rationem: cum enim ferro & chalybe careant, arundinibus aut oblongis virgis piscis cuiusdam cancro marino similis caudam concavam pro cuspide imponunt, quibus noctu vel interdum pisces figunt, & in suas cymbas congerunt: sed aliorum piscium spinis & spiculis uti norunt. Baculis etiam seu virgultis in aquam defixis tegetes conficiunt, quas intertextentes in angustum semper contrahunt, ut ex figura apparet. nunquam apud nos conspecta est tam subtilis pisces capiendi ratio, quorum varia genera istic in fluminibus reperiuntur, nostris dissimilia, & boni admodum succi. Jucundum sane est spectare incolas modo incedentes & currentes, modo nauigantes per ea flumina quae plana sunt, non alta, ab omni sollicitudine liberos opes suis successoribus adquirendi, sua sorte contentos, atque amicè simul viuentes ex his, quae munificus Deus est illis elargitus, nullis tamen pro merito actis ipsi gratias: adeo barbara est haec natio, & cognitione Dei priuata: nullam enim aliam habent, quam cuius in libro facta est mentio.

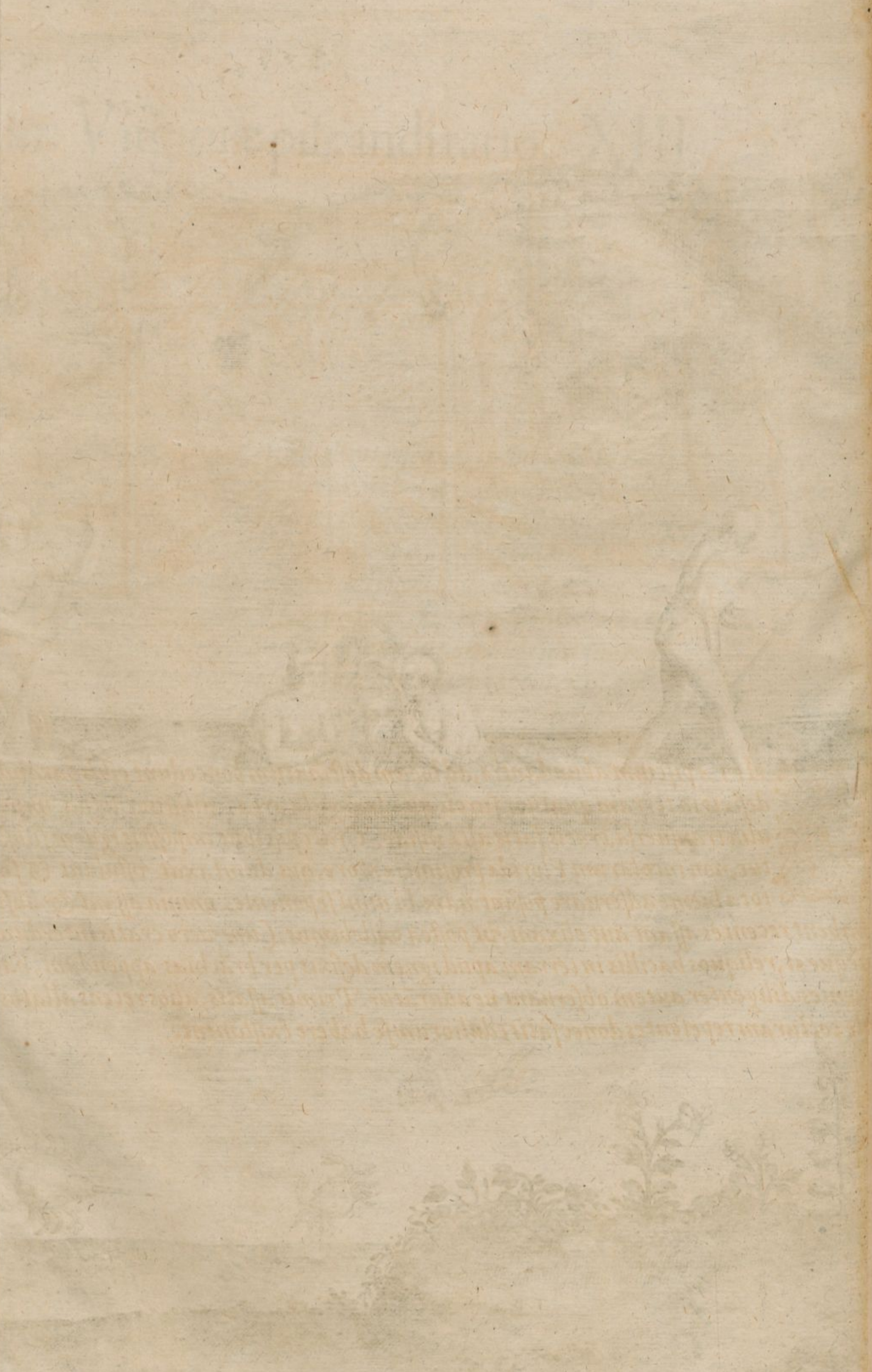
III. X. von Brandenburg

T B

13

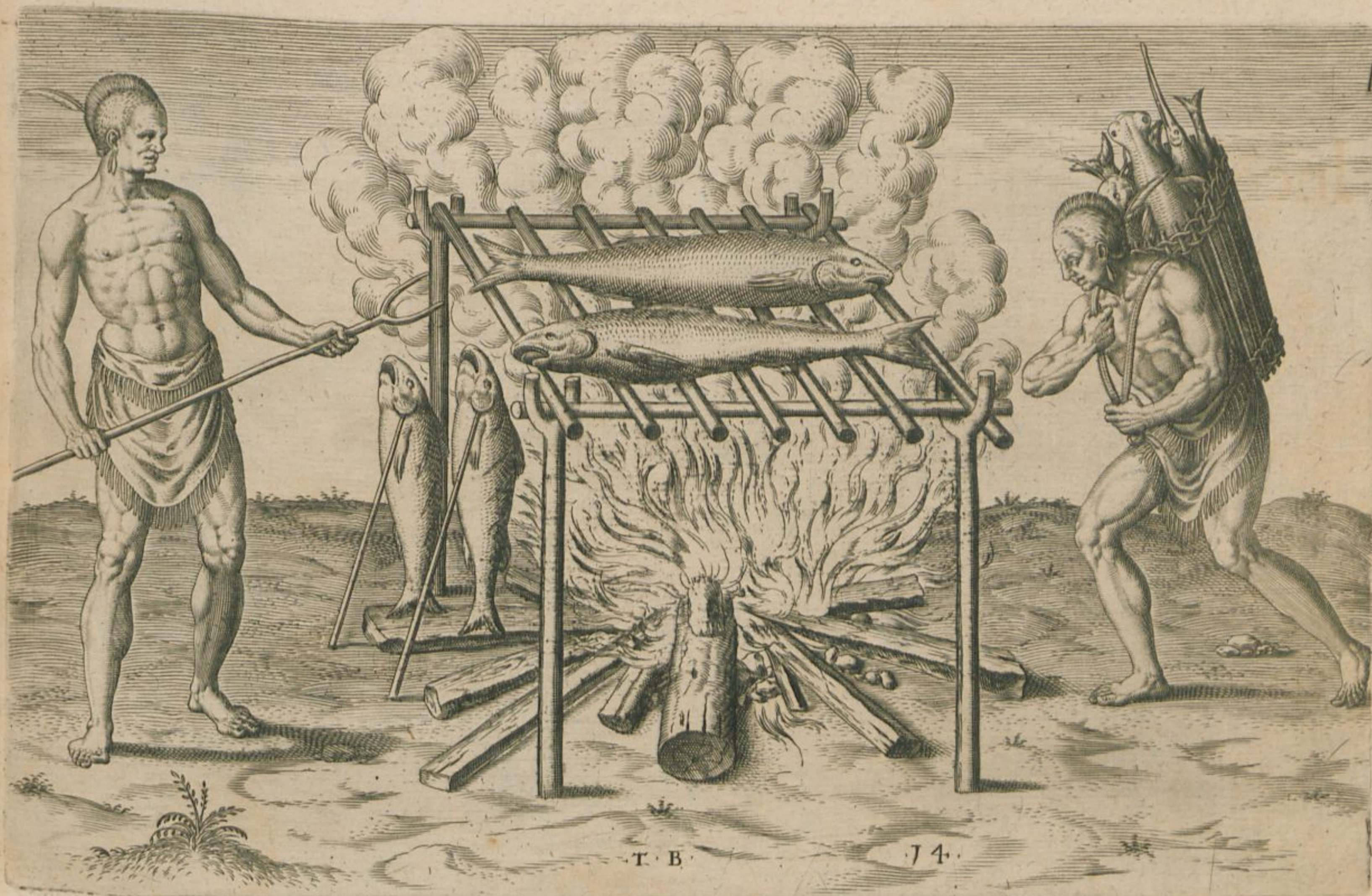

Caractères de l'homme

op
per
ab
sub

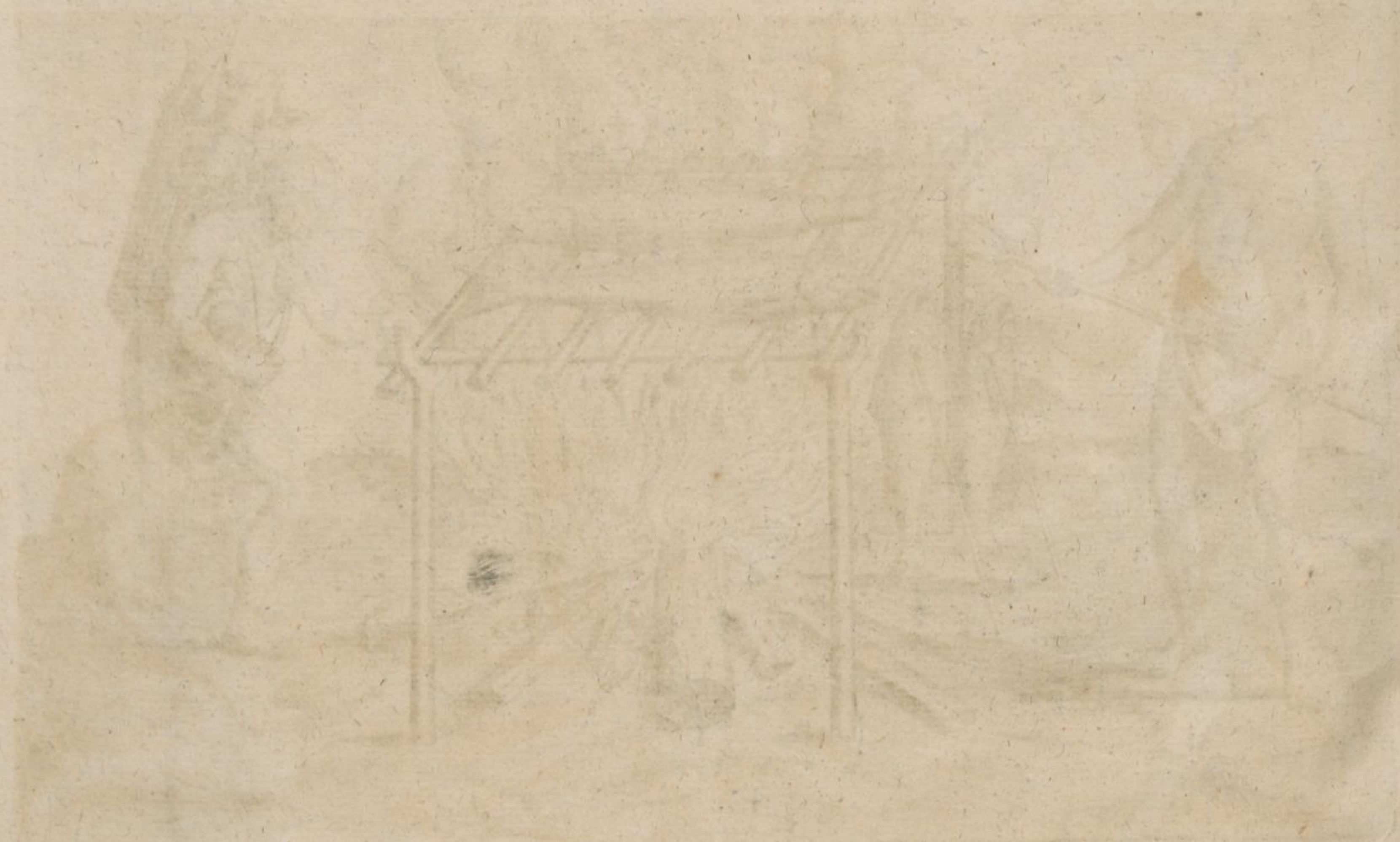

APTA piscium abundantia, ad locum destinatum concedunt cibis parandis idoneum: illic defixis in terram quatuor furcis quadrangula area, quatuor ligna imponunt, atque his alia transversa, cratis satis altæ instar. Crati piscibus impositis ignem substruunt, ut assentur, non incolarum Floridae provincie more, qui dumtaxat vstulant & fumo indurant, ut tota hieme ad servare possint: nam hi nihil seponentes omnia assant & absument, deinde cū opus habent recentes assant aut elixant, ut postea videbimus. Cum vero cratis interdum omnes pisces capere nequeat, reliquos bacillis in terram apud ignem defixis per brachias appendunt, hac ratione cocturā absolventes: diligenter autem observant ne aduratur. Primis assatis, alios recens allatos crati imponunt, subinde cocturam repetentes donec satis eduliorum se habere existiment.

Comes lignum in die piscis... 1014

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Fictilium vasorum in quibus cibum
coquunt forma.

XV.

SUMMA industria figulina vasa eorum femina parare norunt, eaque capacia admodum & tenuia, ut ne figulus quidem currente rota meliora conficere possit; huc illuc ea transferentes tanta facilitate ut nos abeneam lebetem. His masse luti impositis, ne cadant, ligna circumponunt, quibus incensis illorum quispian summam curam adhibet, ut ignis circumquaque equalis ardeat: vase ab ipsis aut eorum mulieribus aqua repleto, iniiciunt fructus, carnes, piscesque: & simul omnia percoqui sinunt, instar lastaurocacabi, quod Hispani olla podrida appellant. In lances deinde transfusa cœtui apponunt, atque simul in hunc modum genio indulgent, in victu tamen moderati, ne in morbum incidant. Utinam eorum exemplum imitemur; immunes enim essemus a tam variis morbis quos sumptuosus & intempestivus conuiuiis nobis accersimus, noua condimenta & gula irritamenta semper excogitantes, ut saturi fiamus.

XVI. Fictilius variorum in quibus cibum
cognoscitur.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page, located below the illustration.

T. B.

16

Hæc est eorum victus ratio: Storea jcirpea humi strata, cibum in eius medulla collocant, deinde in orbem assident, viri ab una parte, femina ab altera. Cibus est mayzi grana elixa, eo quo superiore libro scripsi modo, boni admodum saporis, ceruina aut alterius animalis caro & pisces: sobrii tamen sunt in victu & potu, inde diuturno tempore viuunt, cum natura vim non inferant.

C

In hoc cibum, qui est sumendus, sunt quatuor genera ciborum, scilicet panis, carnes, herbarum, et fructuum. Panis est cibus, qui est sumendus, et est cibus, qui est sumendus. Carnes sunt cibum, qui est sumendus, et est cibus, qui est sumendus. Herbarum sunt cibum, qui est sumendus, et est cibus, qui est sumendus. Fructuum sunt cibum, qui est sumendus, et est cibus, qui est sumendus.

XVII

Solenne et summe dignum cele-
brandum.

Et in o alio particulo libent. maris vel
tunc, vel deo. In laudibus
in laudibus. In laudibus. In laudibus.
In laudibus. In laudibus. In laudibus.
In laudibus. In laudibus. In laudibus.
In laudibus. In laudibus. In laudibus.
In laudibus. In laudibus. In laudibus.
In laudibus. In laudibus. In laudibus.
In laudibus. In laudibus. In laudibus.
In laudibus. In laudibus. In laudibus.
In laudibus. In laudibus. In laudibus.
In laudibus. In laudibus. In laudibus.
In laudibus. In laudibus. In laudibus.

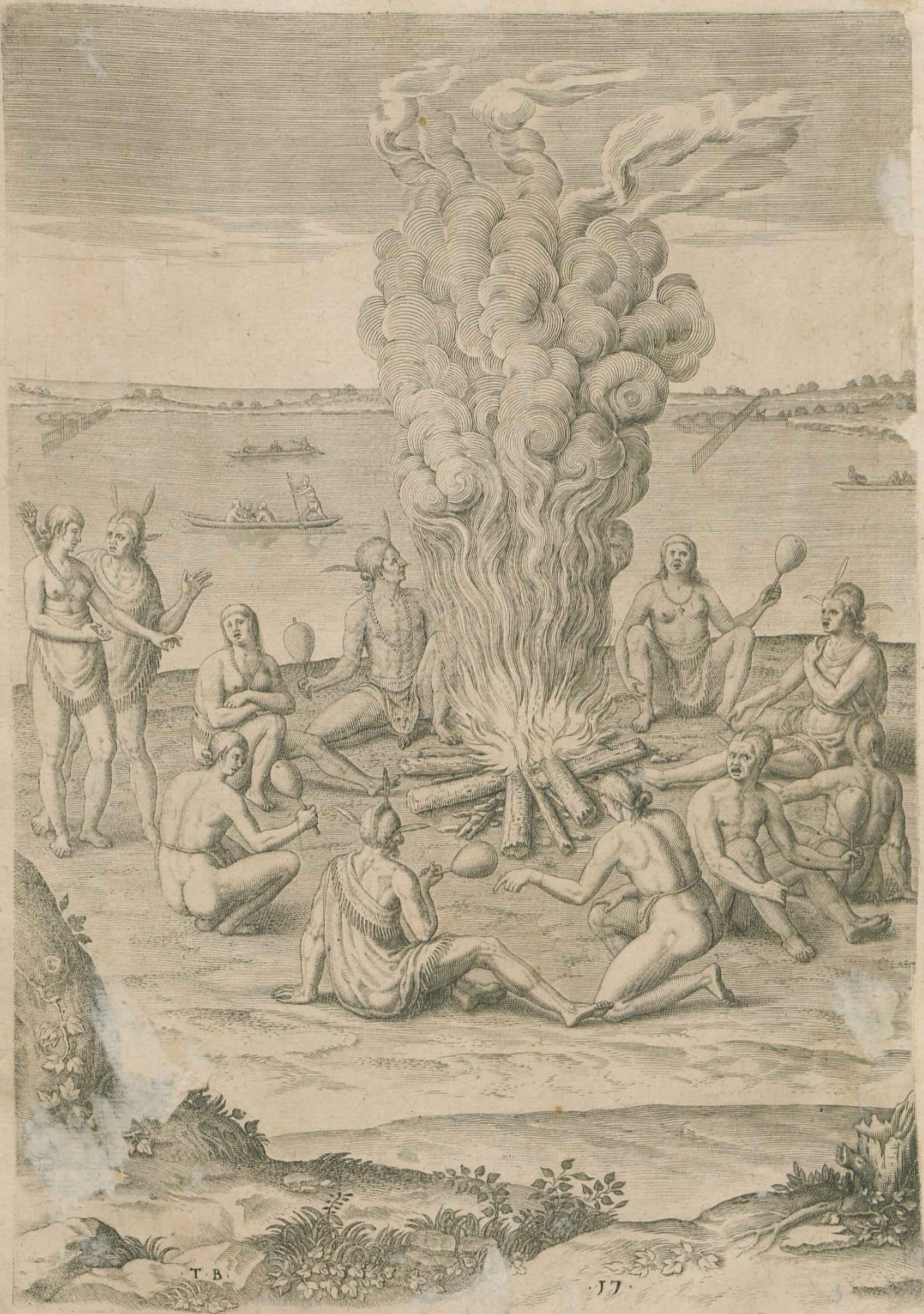

XVII.

Solenne festum ad ignem celebratio.

AGNO aliquo periculo liberati, mari vel terra, vel bello defuncti, in latitiae signum, ingentem struunt ignem, circum quem assident promiscue viri & femina, manu fructum quendam instar peponis aut cucurbitae rotundae, quem pulpa & granis exemptis, lapillis aut crassiusculis quibusdam granis implent, ut maiorem strepitum edant, bacillo deinde aptatum tenentes, atque canentes suo more sibi congratulantur, ut ego observavi, & ibidem expressi: rara enim res est, & observatione digna.

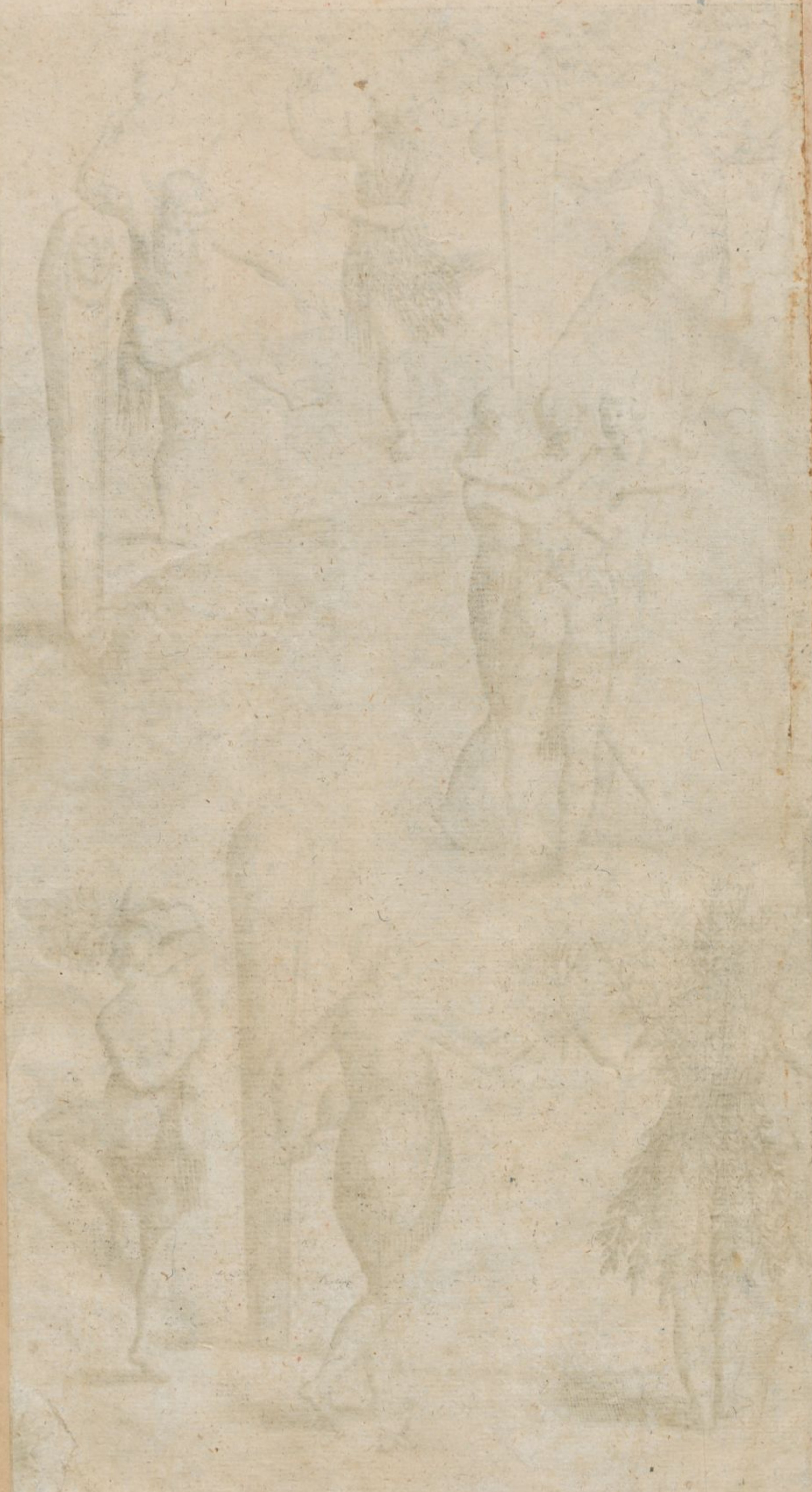

XVIII.

Virginienſium ſaltandi ratio ſolemnibus feſtis.

FERTO anni tempore magnum & ſolenne feſtum celebrant, ad quod undique confluunt proximorum oppidorum incole, ſinguli ſuo more quam maxime poſſunt peregrinum in modum amicti, & in dorſo notis inſigniti natali loci indicibus. Ampla igitur eſt area in quam conueniunt, circa quam in orbem terre mixta ſunt tigna ſuper nonialium velatarum capita exprimentia. In orbem porro diſpoſiti ſaltant, canunt, & quam maxime peregrinos comminiſci poſſunt geuſ expriment. Medium orbem occupant tres, quæ formoſiſſimæ diligipotuerunt virgines, quæ in vicem arplexa, quaſi ſaltando ſeſe circumagunt. Hæc omnia poſt ſolis occaſum ſunt, eſtus vitæ gratia, ſaltu defatigatis exorbe digreſſi, alii ſuccedunt, donec per ſaltationem ad onuiandum comæta, & in XV I. figura expreſſum eſt eent

Opidium Pomnicum

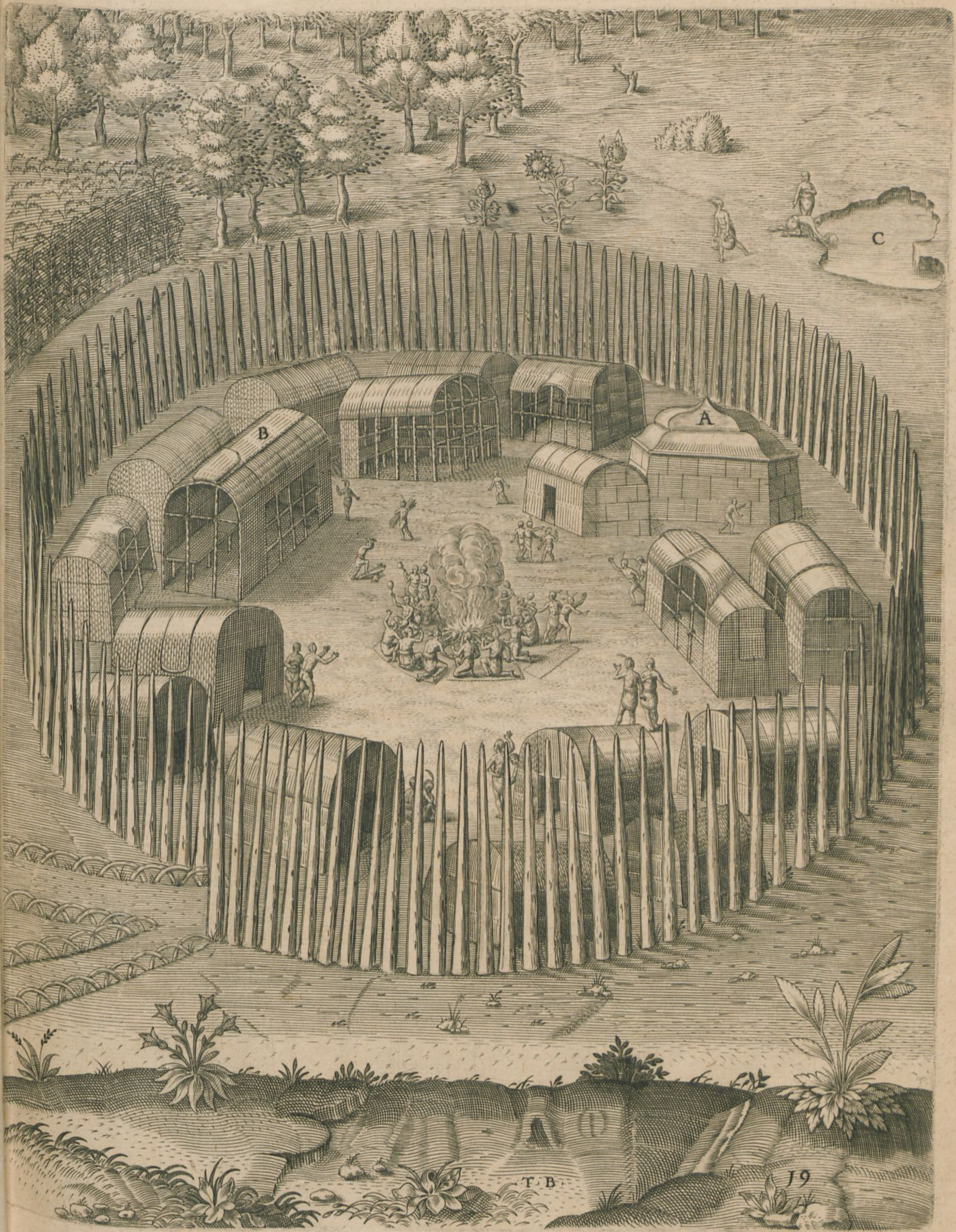
[Faint, mirrored text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is illegible due to fading and low contrast.]

XIX.

Oppidum Pomeiooc.

Uirs regionis oppida iis fere similia sunt, quæ in prouincia Florida, non tamẽ adeo valida, neque tanta cura adseruata. Clauduntur quidem in orbem palis, firmiter in terram defixis, angusto aditu, sed infirmioribus, ut ex hac pictura videre licet, quæ ad exemplar oppidi POMEIOOC expressa est. Pauca sunt in eo adificia, præter ea, quæ Principi & proceribus sunt, destinata: ab uno lateri Templum est ab aliis adificiis seiunctum, litera A. insignitum, rotunda forma constructum, storeis tenuibus tectum, & veluti cortinis undique cinctum, sine fenestris, & nullum lumen nisi per ianuam, recipiens: ab altero sunt, ædes Principis, signata litera B. Constructa vero sunt eorum, ædes palis satis tenuibus simul decussatim colligatis, & storeis tecta, quibus in altum quantum lubet reflexis, lucem & aerem admittunt: nonnulla etiam arborum ramis teguntur pro hominum arbitrio & voluntate. Festa sua celebrant & genio indulgent in media oppidi area, eo quo in XVII. figura dictum est modo. Cum porro oppidum satis procul a stagno distet, ingentem scrobem C. foderunt, ex qua necessariam aquam hauriunt.

Opidium Secota.

This is a list of the names of the authors of the
 Opidium Secota. The names are arranged in
 alphabetical order. The names are:

A. B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.

The names are arranged in alphabetical order. The names are:

A. B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.

XX.

Oppidum Secota.

P P I D A palis non clausa plerumque amœnora sunt clausis, ut ex hac pictura patet, quæ oppidum S E C O T A ad viuum exprimit: hinc inde enim sunt sparsa ædificia, & hortos, E. in quibus nascitur Tabaco, ab ipsis Vppowoc appellatum: sylvas item, in quibus ceruos capiunt, atque agros, in quibus suum frumentum serunt, continent. In agris tabulatum exstruunt, supra quod ædiculam seu turgurium hemicycli in modum tectum, F. in quo vigil esse possit: nam tot sunt volucres & fera, ut, nisi diligenter excubias agerent, breui omne frumentum absumendum sit, eam ob causam vigil sine intermissione vociferandum, & strepitus faciendus. Serie quadam H. illud serunt, alioqui alia stirps aliam extingueret, nec frumentum debitam maturitatē G. consequeretur: nam eius folia ampla, magnarum arundinum foliis similia. Aream etiam habent peculiarem, C. in quam cum suis vicinis conueniunt, ad solenne illud suum festum celebrandum, ut X V I I I. pictura demonstrat: deinde locum, D. ubi peracto festo conuiuantur. Ex opposito rotundam habent aream, B. ubi ad preces solennes faciendas congregantur: a qua non procul distat amplum ædificium, A. in quo Regum seu Principum tumuli, ut ex vigesima secunda figura apparebit. Hortos etiam habent, quibus melopepones alere solent, littera I. notatos, locum similiter, K. in quo ignem solennibus festis struunt, & paulo extra oppidum, flumen, L. unde aquam hauriunt. Isti ergo ab omni auaritia liberi, genialiter duntaxat viuunt: sed eorum festa noctu celebrantur; eam ob causam luculentos ignes struunt, ne in tenebris versentur, & ut suam letitiam testentur.

XXII

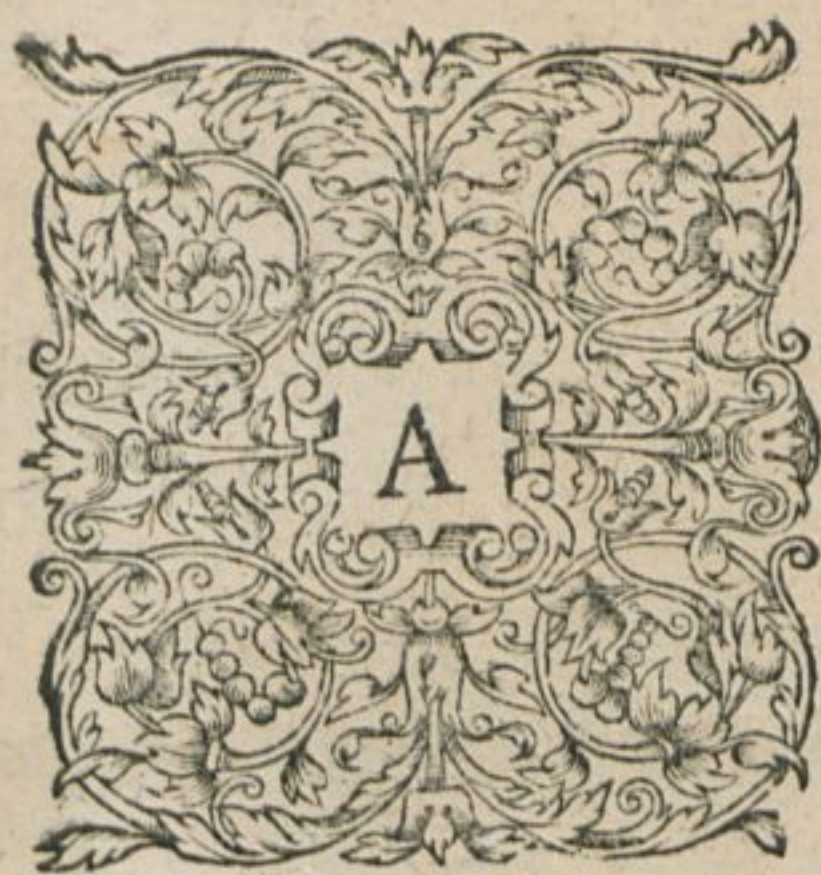
Regulorum Scholasticorum

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

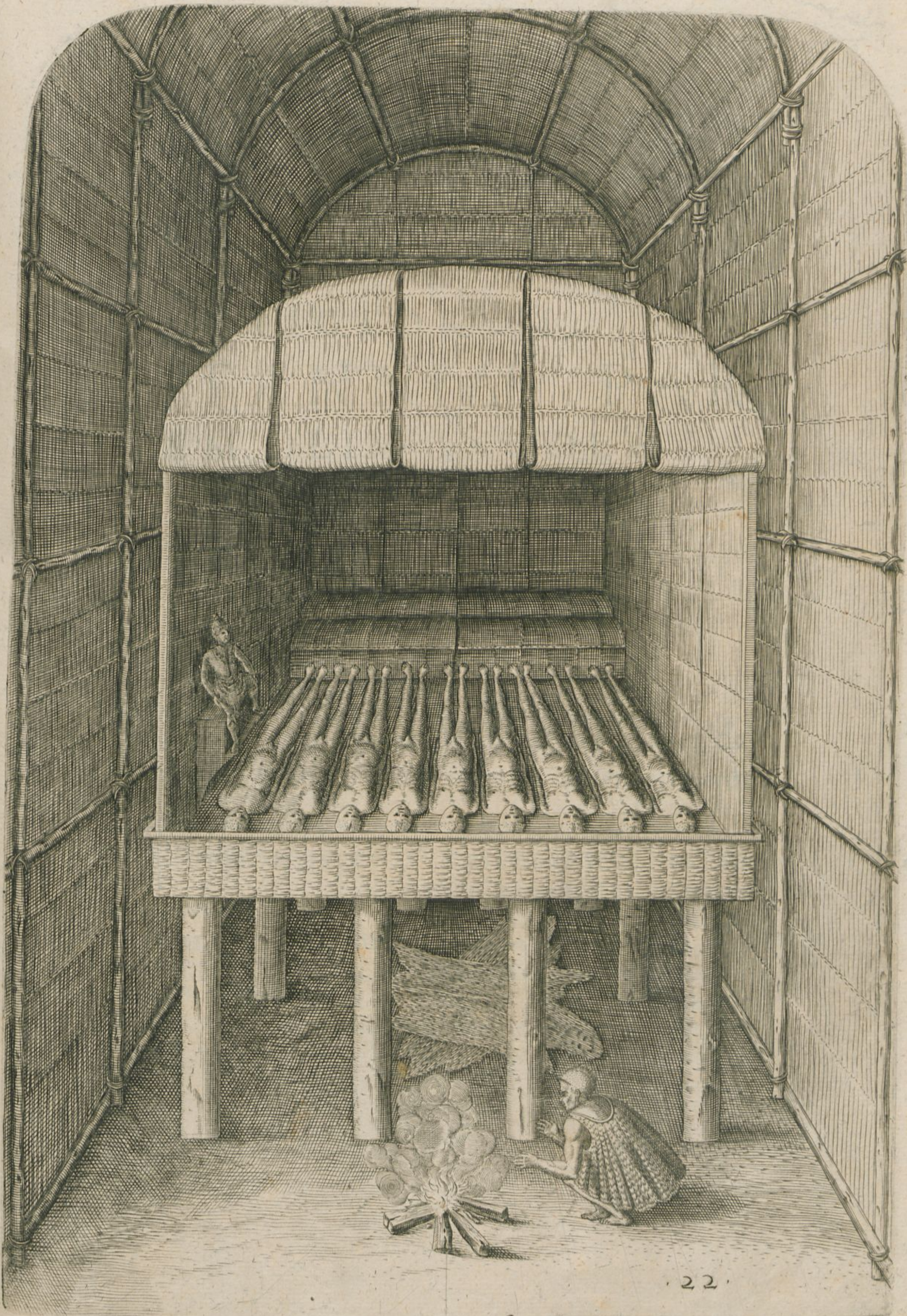

XXII.

Regulorum Sepulcra.

AD suorum WEROWANS siue Principum sepulturam, tabulatum exstruunt, nouem aut decem pedes altum, eo quo hac figura exprimitur modo, cuius solo storeis instrato, imponunt suos Principes extinctos, hac ratione. Primum cadauer exenterant, deinde pelle adempta, quidquid est carnum ossibus tenuis auferunt: has ab ossibus separat as sole resiccant: probe resiccatas storeis inuoluunt, & cadaueris pedibus adponunt. Ossa deinde (simul adhuc coherentia, ligamentis etiamnum integris nec corruptis) corio inducunt, & ita cadauer componunt, ac sicarnes non fuissent adempta: huic corpori ita conformato genuinam pellem adaptant, & apud aliorum Principum cadauera in sua serie deponunt. Apud hac, idolum KIWASA, cuius precedente capite meminimus, reponitur: nam persuasum illis est id suorum Principum cadauera tueri. Sub eo porro tabulato illorum sacerdotum quispiam suum habet domicilium, qui noctes & dies preces admurmuret, & cadauerum curam habeat: is pro cubili binas ferarum pelles extensas habet: si frigus urgeat, incenditur focus quo calefieri possit. Sic edocti sunt Natura isti miseri, etiam à morte suos Principes venerari.

PICTORVM,
BRITANNIAE PARTEM
OLIM INCOLENTIVM
ALIQVOT
icones.

Vi mihi Incolarum Virginiae icones dedit Pictor, subsequentes etiam quinque tradidit, in vetere quadam Anglica historia, ut affirmabat, repertas. Eas praecedentibus subiungere operae precium esse duxi, ad demonstrandum, Britanniae incolas non minus aliquando fuisse sylvestres ipsis Virginensibus.

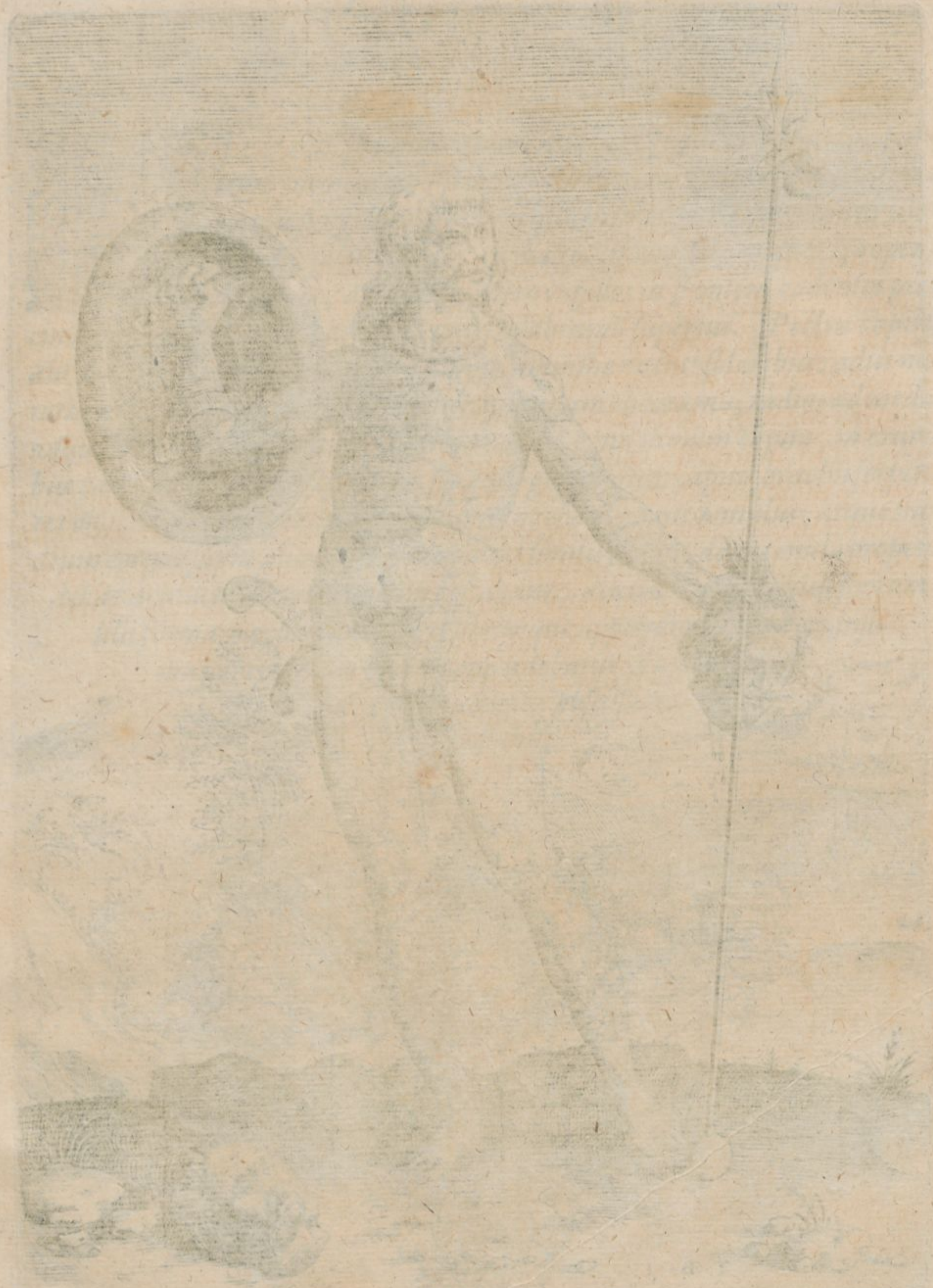
E

Picti icon I.

PICTI Britannia, quam nunc Angliam vocant, partem incolentes, sylvestres fuerunt: uniuersum autem corpus pingebant, eodem quo in hac figura exprimitur modo. Capitis comam alebant, in humeros usque propendentem, anteriores vero capillos in frontem cadentes praecindebant, faciem radebant praeter labrum superius. Pectus capitis alicuius auis pictura erat insignitum, mammae veluti solaribus radiis notatae. Aluo adpingebant horribilem quandam laruam, radios ad media usque femora producentem: in utroque genu leonum capita, in cruribus tamquam piscium squamas, scapulis gryphorum capita, brachii serpentes obuolutos adpingebant. Collum cingebat ferreus annulus, atque medium corpus supra aluum & coxas alius similis, e quo, de catenula propendebat acinacis. Laeva clypeum gestabant, dextra hastam, cuius ferrum lilii formam exprimebat, & utrimque appendices habebat, infima pars rotundo globulo includebatur. Superatis hostibus, eorum capita abscissa referebant.

Feminæ Pictæ icon II.

NON minus bello feroces erant Pictorum uxores ipsis maritis, & sequentiratione erant cultæ. Capitis nudi solutos & sparsos capillos flutare sinebant: humeri gryphorum capitibus insigniebantur; cubiti & genua, leonum aut alterius cuiuspiam fera rictibus, prout illis in mentem veniebat. Pectori, luna crescentis forma, maiusculæque stella, cuius latera quatuor aliæ minores clauderant, impressa erat: ubera solaribus radiis, & inter hæc stomachus magnæ stellæ radiantis forma, latera cuspidibus quibusdam notata erant, alius cum umbilico Solis suos radios eiaculantis specie insignitus. Brachia, coxæ, crura, variis figuris eleganter depicta. Ferreum annulum in collo, & ferreum cingulum, ut viri gestabant, e quo acinacis de catenula suspensus: altera manu hastam, altera bina iacula tenentes.

T. B. 2.

Virginis Pictae icon III.

Sanc. & admirabilis virginis Mariae
de qua modo diximus, et ex hac figura videtur, in
hunc modum picta: quae cum sit femina, plane
picta, uti patet, tamen non est in forma
pictae, sed in forma naturae: nam de elegantissimis
pictis, totum corpus pictae erat: sed a femina dis-
tinguitur: Picta similiter spatio, sicut ca-

Virginis Pictæ icon III.

VRGINES Pictæ similiter sparsos fluitare sinebant capillos, totoque corpore pictæ erant: sed a feminis discernantur pictura ratione: nam hæ elegantissimorum quos nancisci poterant florum, eorumque diuersorum forma sese pingebant, ceteris rebus feminis plane similes, eodemque modo armatæ, ut ex hac figura videre licet, raro sane & admiratione digno spectaculo.

[Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page]

Alteius viri Pictis vicini icon III.

Utr. etiam in Britannia alia natio Pictis vicina, vestem
aut sagum, e lana vel lino parua confectam, induit, et
quo corpore nudo. Utr. capite comam longam elebat,
et superius labia barbam, maculam. Et mox vultu
et sic, ut Pictis: late cingulo corpore adstringerent, et pro
dactis tam elyco deprehenderent, hastam manum tenentes, cuius
una pars in dextera i globo manna erat, et ex hac
pictam confecti posse.

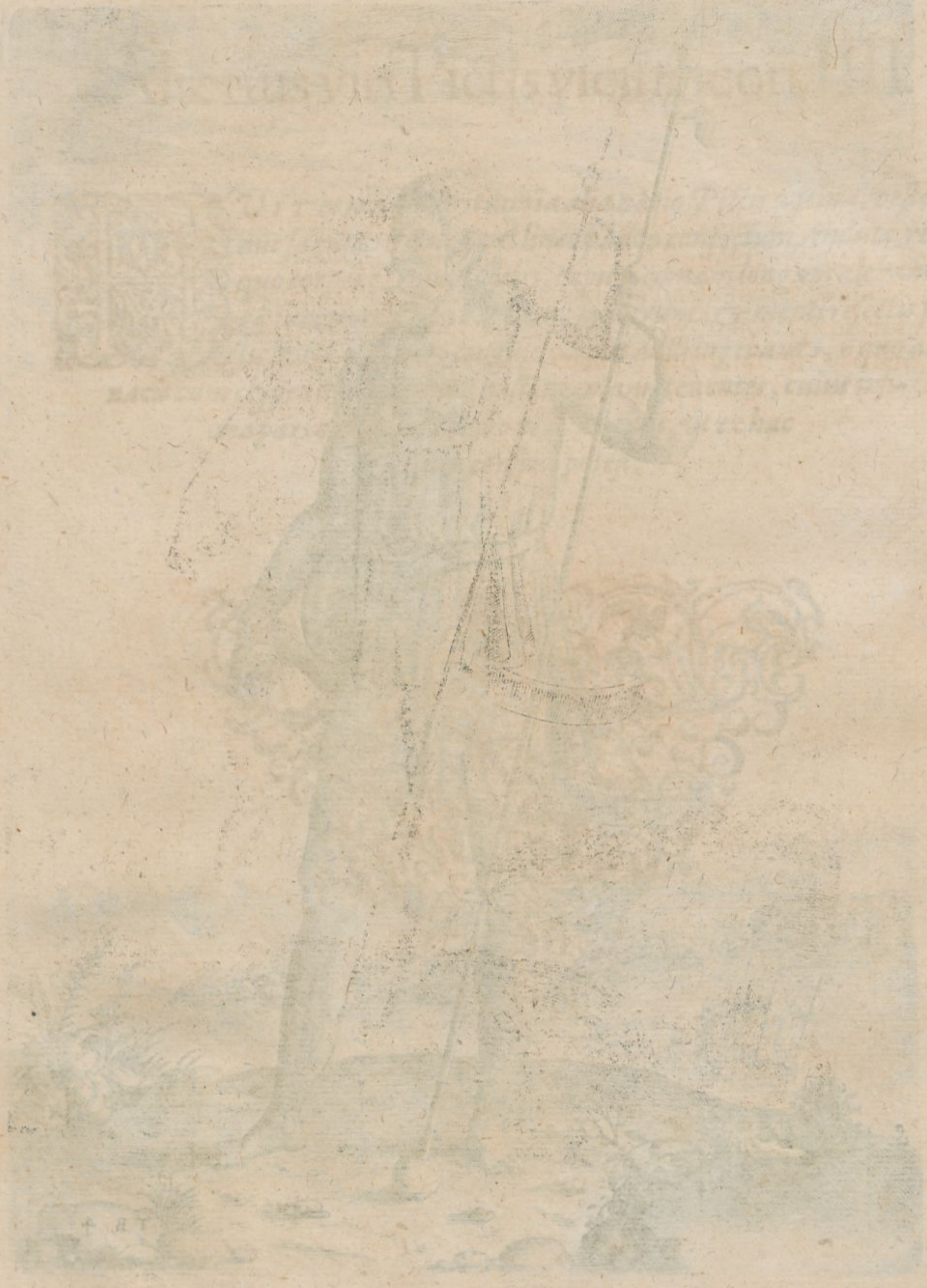

Alterius viri Pictis vicini icon III.

VIR etiam in Britannia alia natio Pictis vicina, vestem aut sagum e laneo vel lineo panno confectum, induta, reliquo corpore nudo. Viri, capitis comam longam alebant, et superioris labri barbam, malarum & menti resectis pilis, ut Picti: lato cingulo corpus adstringebant, e quo acinacis cum clypeo dependebat, hastam manu tenentes, cuius infima pars orbiculari globo munita erat, ut ex hac pictura conspici potest.

Feminae Pictae victricicon

Or v m Feminae eod. m quo V in medio sunt...
quam quod eam ve...
si alius edlin...
niam velle...
part. m... v... in...

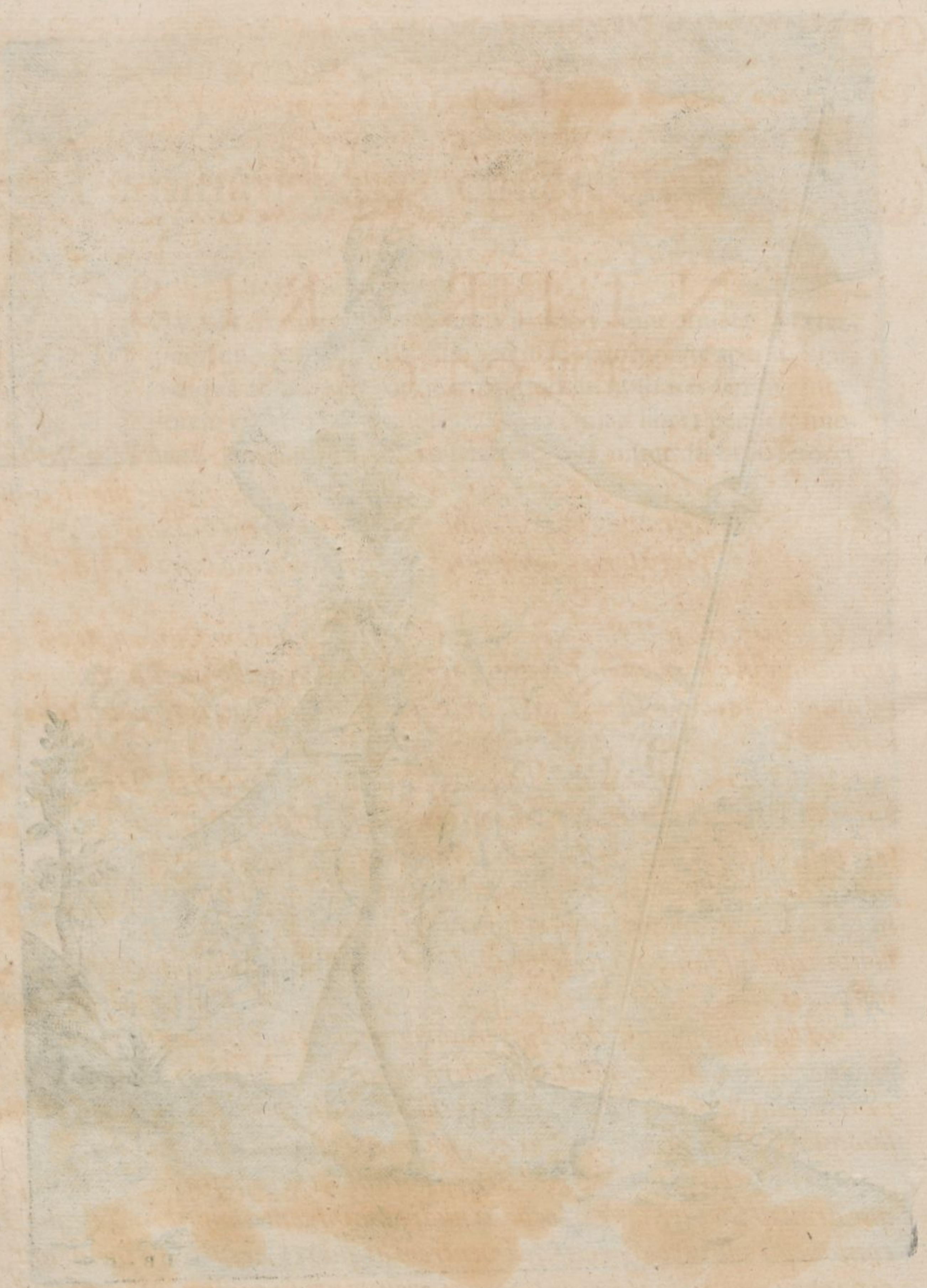
Feminae Pictis vicinae icon V.

HORVM Feminae eodem quo Viri modo sunt amicta, praeterquam quod earum vestis ante pectus superiore parte aperta, ligula aliqua adstringebatur, quemadmodum nostrates feminae interiorem vestem claudere solent: vbera tamen libera pendere sinebant. Similia viris arma gestabant, nec minus in bello feroces erant.

INTERPRES LECTORI.

BRITANNOS coloribus corpus insicere solitos, veteres Auctores etiam scripserunt. Primus enim e Romanis qui Britannorum meminit, & aduersus eos bellum gessit Julius Caesar, Comment. De Bello Gallico libro V. ita scribit:

Omnes vero se Britanni glasto insiciunt, quod caruleum efficit colorem; atque hoc horribiliore sunt in pugna aspectu, capilloque sunt promisso, & omni parte corporis rasa, prater caput & labrum superius. Uxores habent, &c.

PLINIVS item lib. Histor. Naturalis XXII. cap. I. De Gentibus, quae formae & ritus perpetui gratia corpus pingunt ita scribit: Illinunt certe aliis alia faciem in populis Barbarorum feminae, maresque etiam apud Dacos & Sarmatas corpora sua inscribunt. Simile plantagini glastum in Gallia vocatur: quo Britannorum coniuges nurusque toto corpore oblita, quibusdam in sacris & nude incedunt. Aethiopum colorem imitantes.

At qui subsequentibus Imperatoribus vixerunt Britanni, magis ad eos quorum icon hic exhibetur accedere videntur. Nam Herodianus lib. III. in vita Seueri Imperatoris, qui diu in Britannia bellum gessit, fossamque & vallum ferocioribus & indomitis gentibus obiecit, sic ait:

Per eas igitur paludes barbari ipsi natant, excursantque ad ilia usque demersi, ac pleraque corporis nudi caenum contemnunt. Neque enim vestis usum cognorunt, sed ventrem atque ceruicem ferro incingunt, ornamentum id esse atque diuitiarum argumentum existimantes, perinde ut aurum caeteri barbari. Quin ipsa notant corpora pictura varia, & omnifariam formis animalium, quocirca ne induuntur quidem, videlicet

Interpres Lectori.

picturam corporis ne adoperiant. Sunt autem bellicosissima gens, atque avidissima caedis, tantum scuto angusto, lanceaque contenti: praeterea gladio nudis corporibus dependente: lorica & galea penitus ignorant usum, impedimentum id esse transgrediendis paludibus arbitantes, quarum vaporibus aestuque calum ibi semper caliginosum, &c.

MEMINIT etiam Pictorum & Scotorum Claudianus in hoc versu:

*Ille leues Mauros, nec falso nomine Pictos
Edomuit, Scotumque vago mucrone secutus.*

*NULLVS vero scribit uxores eorum armatas
ad bellum profectas.*

INDEX

Index

INDEX
PRAECIPVARVM
RERVM, QVAE IN HAC
Narratione continentur.

A.		Castanea	18
Abies	23	Cedrus	24
Accipitres	21	Cerui	20
Acipenser	21	Chappacor	11
Afalo	21	China adulterina	17
Allium	18	Ciuetta	10
Alumen	8	Cocushaw	18
Anferes	21	Corylus	24
Aquifolia	24	Cuniculi	20
Ardea	21	Cygni.	21
Arundo saccharifera	19		
Ascopo arbor	24	F.	
Atriplicis genus	14.15	Fagus	24
Auium varia nomina.	21	Ferrum	10
		Flos Solis	14.15
B.		Fraga	19
Bombyces.	7	Fraxinus.	24
		G.	
C.		Grues	20
Chalcanthum	8	Gummi varii generis.	11
Calx 25. Cancri	21	H.	
Cannabis	8	Habascow	18
Cassai	18	Haleces.	21

Index.

	I.		
Ifatis.		12	Popogusso 27
	K.		Pfittaci 21
Kaishucpenawrk radix		17	Pummuckoner. 19
Kewas idolum		27	Q.
Kewafowok.		27	Quadrupedes varij generis 20
	L.		Quercus. 23
Linum.		8	R.
	M.		Rafus Lane 34
Macócqwer		14.15	Raia 21
Maguówoc		20	Rakiock arbor 24
Mangúmmenauk		19	Resinæ 8
Mayz & eius genera		13	Richardus Greinuile 33
Mespila		18	Roanoac insulæ amplitudo. 8
Metaquesunnauk		19	S.
Mora		19	Saccari cannae 12
Mugiles		21	Sacquenummener 19
Musculi		21	Sagatémener 19
Mustela odorata.		10	Salix 24
	N.		Sapúmmener 19
Nuxiuglans.		18.23	Saquenukot 20
	O.		Sassafras 9.24
Okeepenawrk radix		17	Sciurus 20
Okindgier		14	Seekanauk 21
Olei genera		9	Sericea herba. 7
Openawrk radix		17	T.
Ofámener		19	Tabaco 16
Ostrea		21	Tangomóckómindge 11
Ostreorum testæ.		25	Terebinthina 8
	P.		Testudo 22
Pagatówr		13	Tincturæ variæ 11
Palumbes		20	Trutæ 21
Passeres pisces		21	Tsinaw 17
Pauones		20	Turfiones. 21
Pelles ceruinæ		10	V.
Perdices		20	Virginiae aër sanus & temperatus 33
lutræ		10	Virginiae clima 7.12.32
zibellinæ		10	Virginiae solum fertile 14.33
Pisa syluestria		19	Virginienfes Christianam religionem
Pisces capiendi ratio		21	amplectendi desiderio flagrant 29
Pix		8	Virginienfes Europæas res admirantur

Index.

tur. 28. miram de Anglis opinionem	Vrsi pinguedo	9
concupiunt. 28. 31. morbo ignoto af-	Vrsos capiendi ratio.	20
figuntur. 29. vindictæ cupidi		30
Virginensium ædes vt structæ		26
arma. 25. mores, ibid. oppida vt mu-		26
nita, ibid. religio		26
Vitis		9.19
Vlmus		24
Vniones		11
Vppówoe		16
Vrsi		9.20
	W.	
	Walterus Ralleigh	33
	Wapeih terra medicata genus	8
	Wassewour	11
	Wickonzówr	14
	Winauck	9
	Wingina Wirowans	29.30:

F I N I S.

MENDAE QVAE TYPOGRAPHICAS OPERAS FUGERVNT, SIC

emendanda: prior numerus pag. alter versum
indicat.

Pag. 10. vers. 25. lignorum copia 11. 32. periculum: indi 12. 6. colores
quosistic 14. 7. WIKOZÓWA vers. 11. dele va. vers. 12. dele rietatis gratia
16. 12. secalem nullam 19. 7. nilla nuncup versic. 8. Metaquesunnauk,
cochinilla. versic. 9. cochinilla 25. 7. insulas Tenet. 27. 27. scelerato quo
28. 10. in fures, 31. 22. accidentis, cuius vers. 28. oppidis, ob 32. 22. eò suos
term vers. 38. & pisces necessaria, 34. 6. quam pub.

In Iconibus.

Icone II. vers. 4. in interiora. Picti icone, vers. 6. scindebant vers.
10. brachiis ser. Pictiico. vers. 10. cie insignita.

MENDAE VALLIY P. G. R. A.
PHILAS OPERAZ TYGERWIT
MENDAE VALLIY P. G. R. A.
PHILAS OPERAZ TYGERWIT
MENDAE VALLIY P. G. R. A.
PHILAS OPERAZ TYGERWIT
MENDAE VALLIY P. G. R. A.
PHILAS OPERAZ TYGERWIT
MENDAE VALLIY P. G. R. A.
PHILAS OPERAZ TYGERWIT
MENDAE VALLIY P. G. R. A.
PHILAS OPERAZ TYGERWIT
MENDAE VALLIY P. G. R. A.
PHILAS OPERAZ TYGERWIT
MENDAE VALLIY P. G. R. A.
PHILAS OPERAZ TYGERWIT

IMPRESSVM FRANCO-
furti ad Mœnum apud Ioannem Wechelum,
impensis Theodoride
Bry.

Anno M D X C.

IMPRESVM FRANCO
furtis Moenibusque locum Wechselum
impenis Theodorico
Fy

Anno MDCXC

Oc 5680.2.

(1/4)

ULB Halle 3
002 678 993

Ste

ML

